

WESTERN ROMAN
LASO
CIJENA 10d BROJ 304

SKRIVENI LOGOR

G. F. Unger:

SKRIVENI LOGOR

G. F. Unger: **SKRIVENI LOGOR**
Naslov originala: **VERBORGENES CAMP**
Copyright: Bastei – Verlag, Gustav H. Lübke,
Bergisch Gladbach
Recenzija: Mladen Stary, književnik
Prijevod: Dragica Živković
Grafički urednik: Ivica Bartolić
Urednik: Marcel Čukli

»Laso« – Izdavač OOUR Informativno-revijalna izdanja – n. sub. o. Radne organizacije »Vjesnik« n. sol. o. OOUR-a, Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Glavni i odgovorni urednik Borivoj Jurković – Tisak OOUR Novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik«, Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4 – Zagreb 1979.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA Zagreb.

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 520 ili 468 d s popustom od 10%, a za 6 mjeseci 260 d ili 234 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10%. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-586 OOUR »Vjesnik SSRNH« s oznakom za »Laso«.

Cijena za inozemstvo: DM 1.80, ASCH 1000, SFRS 200, HFL 2.00

Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36.00, SKR 63.00, ASCH 250.00, FF 74.00, SFRS 36.00, HFL 37.00, US\$ 15.00

UPLATA NA DEVIZNI RAČUN 30101-620-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb za »Vjesnik«.

EKONOMSKA PROPAGANDA: »Vjesnik« Agencija za marketing Zagreb. Trg bratstva i jedinstva 6,1/1 kolor zadnja stranica 7.000 d ili 480 US\$.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

I

Prije no što je sunce zašlo, Jim Ames je stigao u gradić prešavši mnogo milja od Kansas Cityja kroz područja Komanča i Apaša koje se više nije moglo kontrolirati otkako je izbio rat između Sjevera i Juga.

Zacijelo je bio vrlo sposoban čovjek kad je taj put uspio prijeći za svega dvadeset i pet dana i sačuvati svoj skalp. A imao je i izvrsnog konja koji ga je proveo kroz sve opasnosti.

Jim Ames promatrao je istrošenu tablu s imenom gradića.

Pisalo je Mesa City, a slova su bila jedva vidljiva. Jim Ames sjeti se svoje mladosti. Da, dugo je izbivao. Nije vjerovao da će se ikada vratiti u Mesa City. Ali...

Dalje nije razmišljao. Znao je kako je besmisleno već sada bilo što planirati.

Njegov je zadatak bio jasan.

Ali kako ga riješiti, to za sada još nije znao. Bilo je sigurno jedino to da mora skupiti ljude i pridobiti iz za opasan zadatak. Mora pronaći najbolje konjokradice u Teksasu, Novom Meksiku i Arizoni.

Jim Ames je namjeravao ukrasti tisuću konja. Zbog toga je i došao u Mesa City, gdje ga je očekivao stariji brat Jesse.

Kada je ujahao u grad, opazio je da su mnoge kuće napuštene i trošne, a nekad je Mesa City bio gradić s budućnošću.

Zaustavi se trenutak pred salunom »Longhorn« promatrajući konje a zatim produži do staja za iznajmljivanje. Tu mrtvo umoran sjaši sa svog crvenog pastuha.

— On mora dobiti najbolje od najboljeg — mirno reče Jim Ames i uvede konja u staju. — Ovaj se pastuh zove Apaš — nastavi Jim. — Ako ja nisam prisutan, nemojte ga dirati. Ubit će svakog tko ga dirne.

Jim Ames nosio je ispod lijeve ruke mali zavežljaj, a u desnoj ruci pušku. Revolver mu je bio obješen s lijeve strane boka, što je bilo sasvim uobičajeno. Bio je srednje visine i ne suviše krupan.

Poslije pet minuta upisao se u hotelsku knjigu gostiju pod imenom Jim O'Hara. Zatražio je da mu u sobu donesu kadu napomenuvši da ne štete vodu. Zatim je izašao iz hotela. Zavežljaj i pušku ostavio je kod recepcionera u hotelu.

Prešao je prašnu cestu i ušao u salun. Naručio je pivo a zatim se uputio do stola s hladnim jelima. Uzeo je dva jaja i komadić

hladnog pečenja. Naruči još jedno pivo i cigaru. Kada ju je pripaljavao, nehaljno upita gostioničara.

– Gdje bih u ovom kraju mogao pronaći nekog Jessea Ames-a?

Gostioničarevo se lice ne promijenilo, ali mu oči nekako čudno zaiskre.

– Jessea Ames-a? Ako mislite onog Jessea Ames-a, onda ste me mirno mogli pitati gdje možete naći sokola koji tu i tamo kruži po nebu. Što želite od čovjeka kakav je Jesse Ames?

Jim Ames ne odgovori, plati račun i ponovno se uputi u hotel.

U sobi ga je već čekala drvena kada. Jim Ames uživao je u toploj kupci, a zatim se obrijao, presvukao i opasao revolver. Kada je otvorio vrata da kaže poslužitelju da iznese kadu iz sobe, pred vratima ugleda niskog krivonogog čovjeka koji ga je oštro promatrao i polagano ušetao u sobu. Jim je otvorivši vrata učinio pokret rukom kao da ga poziva da uđe.

– Što želite od Jessea Ames-a? – upita ga maleni krivonogi momak. Imao je navorano lice puno sunčanih pjegica. Oči mu bijehu svijetle; ali su djelovale nekako hladno.

Ukoliko imate vezu s Jesseom, prijatelju, tada mu recite da ga ovdje čeka čovjek koji ima na lijevoj podlaktici ovaj znak.

Krivonogi revolveraš polako ga obide osmotrivši ga sa svih strana.

– Ovakav znak na istom mjestu ima i Jesse Ames. To je veliki A koji izgleda gotovo kao potkova. Jesse Ames jednom mi je pričao kako se njegov otac

neprestano bojavao da mu sinove ne otmu Apaši. U ono vrijeme bilo je kod Apaša mnogo bijelaca koje su oni oteli još kao malu djecu i koji više nisu znali kako se zovu, tko su im roditelji i odakle potječu. Mnogi su bijelci tada tako obilježavali svoju djecu. Čovječe, pa vi ste zacijelo Jesseov brat!

– Ako jesam? – lagano ga upita Jim Ames.

– Tada si ti, momče, lud. Ja sam Monk Dance. Već sam osam godina zajedno s Jesseom. Postali smo prijatelji. Zbog toga su mi mnoge stvari poznate. Jesse je mnogo za tebe učinio, nije li tako? Brinuo se za tebe kako bi mogao odrasti u jednom drugom svijetu i...

– Sve ja to znam, Dance – prekine ga Jim. Monk Dance ušuti a zatim nastavi.

– No dobro! Srest ćemo se sutra, kad sunce zađe, na cesti za Mesaland, tri milje od Meža Cityja. Mi smo trojica jahača i imamo osam teretnih konja. Bit će tamna noć. Oglasi se kako bih te prepoznao na vrijeme, Jim.

Očito je bio opasan čovjek. Iako je pripadao bandi Jessea Ames-a, slobodno se kretao po gradu. Po njegovim se riječima moglo zaključiti da je ovamo došao po hranu i ostale potrepštine.

Jim je spavao gotovo do podneva. Zatim se dobro najeo, odveo svog pastuha kovaču i pomogao mu da umiri konja.

Napokon je izjašio iz grada. Uputio se prema jugu i iza brežuljaka skrenuo prema zapadu. Ubrzo je stigao do mjesta koje mu se učinilo najprikladnijim da prička.

Malo zatim začu topot konj-

skih kopita i ugleda tri jahača. Tiho zazviždi i izjaši na put. Jedan od jahača mu pride. Bio je to Monk Dance.

— Pomozi ostalima da tjeraju konje — reče mu odsječno Monk i nestane na čelu kolone.

Odmarali su se samo jednom u nekoj kotlini. Dok su ljudi pripaljivali cigarete, Jim Ames promatrao je njihova oštra i hladnokrvna lica. Monk Dance mu se napokon obrati i reče:

— Jesse će se možda ljutiti na mene što sam mu doveo brata. Ali, ipak će uvidjeti da je to bilo bolje. Inače bi ti, raspitujući se za Jessea Amesa, prokrstario čitavu zemlju, nije li tako? A možda bi netko i otkrio da ti nisi Jim O'Hara nego Jim Ames. Do vraga, zašto si uopće dolazio ovamo?

— O tome ću razgovarati s Jesseom — promrmlja Jim Ames. — Ali možda bih mogao saznati s kim jašim?

— Chuck Loneman i Walk Chipway — mrzovoljno odgovori Monk Dance. — Bio je na nas red da odemo po hranu.

Mesa City je naš grad.

Podigne se i nastavi.

— No, dobro, podimo sada dalje!

II

Jahali su čitavu noć i čitav slijedeći dan. Posljednja tri sata Jim Ames morao je jahati svezanih očiju. Zatim su stigli na cilj, do skrivenog logora Jessea Amesa. Jim Ames smio je skinuti povez s očiju. Ugleda nekoliko baraka, veliku vatru i nekoliko korala.

— Koga ste to doveli? — oglasi se neki hladan ravnodušan glas.

Jim Ames odmah ga prepozna, iako ga nije čuo devet godina. Bio je to glas njegova brata Jessea, a za Jesseom je bila izdana potjernica u nekoliko država.

Jesse Ames ostao je u sjeni kuće. Još mu se nekoliko ljudi pridruži, šutke čekajući da im objasni tko je taj stranac koji je došao u ovaj skriveni logor.

Jim Ames poлагano side s konja i uputi se prema bratu. Podigne ruke u visinu prsa i pokaže dlanove na indijanski način.

— Ja sam tvoj brat Jim.

Kada je to izrekao, trenutak je vladala tišina. Ljudi su šutke promatrali Jima Amesa.

Zatim se oglasi hladan glas Monka Dancea.

— U Mesa Cityju raspitivao se za tebe. Vjerojatno bi posvuda pitao za tebe i zato sam ga odmah poveo sa sobom, Jesse. Nadam se da sam dobro uradio.

Braća su se promatrala na oskudnom svjetlu svjetiljke.

Jesse Ames bio je visok i snažan. Na njemu se vidjelo da je dorastao svim fizičkim naporima. Čak bi se moglo reći da je bio zgodan na neki grubi način. Bilo mu je oko trideset i pet godina. Kosa mu je bila crvena poput plamena, a Jim je bio crnokos. Ali obojica su imala oči sive poput dima. Po tim se očima moglo ustanoviti da su braća.

— Da, ti si Jim — promrmlja Jesse. — Iako si tada kada sam te posljednji puta vidio bio malen i mršav kao crv, ipak te prepoznajem. Ali zašto dolaziš k meni? Ti si oficir u konjici Unije. Prije četiri godine završio si

školovanje u West Pointu, a sada je rat. Ti bi morao biti u svojoj jedinici. Zar si možda dezertirao?

— Ja sam još uvijek oficir Unije. U međuvremenu sam unaprijeđen u kapetana. Sada u ratu to ide brže. Ovdje sam dobrovoljno kako bih izvršio jedan izvanredni zadatak. Došao sam u ovaj kraj po tisuću konja koji su namijenjeni jednoj južnjačkoj posebno odabranoj elitnoj jedinici, koja će poći u Kolorado i ondje zaposjesti sve rudnike srebra i zlata. Iz ovog područja neprestano pristižu velike količine zlata i srebra preko Kansas Cityja do Unije. Južnjaci bi htjeli zatvoriti taj izvor zlata i srebra. A ja sam ovdje, da...
— ... ukradeš tisuću konja — mrzovoljno ga prekine Jesse.

— Jednom sam od tebe dobio ljutito pismo, mali. Vrlo, vrlo ljutito pismo. Ti i majka ste otkrili da nisam nikakav bogati rančer nego bandit. Najednom ste saznali da novac koji sam vam slao na Istok i od kojeg ste morali živjeti, nije bio pošteno zaraden. Ti si s tim novcem mogao polaziti dobru školu i postati oficijerom. Proklinjao si me jer sam vas tako gadno prevario. Pisao si mi nadalje o nekoj tvojoj oficirskoj časti koja ti ne dopušta da i dalje ostaneš oficijerom. Pisao si mi kojekakve gluposti, a zatim sam slučajno čuo da si i dalje ostao u vojsci. Da si čak i unaprijeđen. A sada si došao ovamo tražiti pomoć od jednog razbojnika. Zar je Unija već tako daleko stigla da se mora povezivati s razbojnicima kako bi pobijedila pobunjenike Juga?

Pitanje je bilo puno poruge, a

u očima mu je svjetlucala zluradost.

Braća sjednu za stol. Jim stavi ruke na stol kao da promatra prste. Na taj je način htio prikriti nelagodnost.

— Kada sam htio izaći iz vojke, izbio je rat. Napokon sam imao priliku da se založim za pravednu stvar kako bih se nekako oslobodio krivnje koju sam neprestano osjećao zbog toga što majka i ja živimo od nepoštena novca. A kada sam čuo za ovaj zadatak, dobrovoljno sam se javio. Imam zadatak skupiti gerilsku jedinicu i zarobiti tisuću konja. Htio bih pridobiti tebe i tvoju bandu za ovaj zadatak. Meni nisu potrebne samo najbolje konjokradice, nego želim i tvojim ljudima pružiti priliku da ipak jednom učinite nešto dobro.

— Nebesa! Ukrasti tisuću konja! Čak mislim da znam o kakvim se konjima radi. To su sigurno konji s Uvalde — ranča.

— Tako je — potvrdi Jim. Uvalde je najveći ranč konja u krugu od tisuću milja. Oni su preuzeli na sebe da pobunjenicima izruče tisuću konja. Mi smo točno obaviješteni. Bez tih tisuću konja pobunjenici neće moći stići u Kolorado. Južnjaci već odavno oskudijevaju u konjima...

— A Unija također — nasmije se Jesse.

— Zbog toga želim te konje otpremiti u Kansas našim jedinicama — reče Jim.

— Još i to! Oho, tisuću konja otpremiti dolje do Missourija! Malo si precijenio naše snage, brate.

Jim Ames ništa ne odgovori. Jesse je kimao glavom.

— Nebesa! — promrmlja. —

kako si ti zapravo naivan, kape-tane! Zar misliš da ću moći na-govoriti svoje ljude da se upu-ste u borbu s rančem Uvalde i da ukradu tisuću konja. Ali, možda bih ti ipak mogao pomo-ći, iako su Uvalde vrlo opasno pleme, sve sami indijanski re-volveraši. A zatim bi htio da te konje dotjeramo još tisuću mi-lja do Missourija i da ih pred-a-mo vojnicima Unije koji će nam tada preko nekog svog oficira izreći zahvalnost. Oho, hahaha!

Uputi se do ormara, otvori ga, izvadi bocu i dvije čaše. Natoči, digni čašu i nazdravi Jimu.

Hrabar si, brate – cerio se. – A osobito sam počašćen tvojim povjerenjem koje mi ukazuješ moleći me za pomoć. U zdrav-lje, brate!

On ispije, a Jim za njim.

Jim čvrsto pogleda brata u oči i reče hladno:

– Moraš to drugačije gledati, Jesse. Naposljetku, možeš i ti učiniti nešto dobro. Ako sprije-ćimo da Južnjaci prekinu trans-porte zlata i srebra, a uz to do-vedemo Uniji tisuću konja, mož-da možemo skratiti rat za neko-liko tjedana.

– Tada sklopite mir s pobu-njenicima!

Jim Ames odmahne glavom.

– Mir mora donijeti veliku pouku. Pobunjenicima mora bi-ti jasno da ne mogu oružjem dobiti ono što nisu mogli postići izborima. Razumiješ li, Jesse? Zbog toga mir možemo sklopiti tek onda kada potučemo pobu-njenike koji su se usprotivili od-luci naroda. Ali rat se ipak mo-že skratiti i tako spasiti mnoge ljudske živote. Tako barem ja mislim. Pomozi mi, brate!

Jesse Ames gledao ga je za-čudeno i pomalo zatečeno. Ali

prije no što je išta rekao, izvana se začu glas:

– Večera je gotova! Dodite i uzmite večeru!

– Pojedino nešto, brate – re-če Jesse preko ramena.

Jim ga je slijedio.

– Konja možeš ostaviti u ko-ralu a tvoj zavežljaj odnesi u moju kolibu – reče Jesse Ames dok su zajedno koračali do jed-ne poveće kolibe u kojoj su bile dvije prostorije. Prednja prostori-ja bila je kuhinja i blagovao-nica.

– Da, to je moj mali brat – reče najednom Jesse između dva zalogaja. – Ali sada je odrastao i brine se sam o sebi.

Kada je zašutio, sve je bilo ti-ho. No njegove su riječi bile ja-sne. Jim nije bio pod njegovom zaštitom. Nakon nekog vreme-na ponovo progovori, vilicom pokazujući od jednog do dru-gog.

– Monka Dancea, Chucka Lonemana i Walka Chipwaya već poznaješ, Jime, nije li tako? Dakle, ovdje su još Brazos Ka-ne, Big Bull Grey i kuhar kojeg nazivamo Snježna gruda. Pecos je na straži u prilaznom klancu. To su svi.

Ima ih dakle sedmorica, po-misli Jim. Sa Jesseom i sa mnom bilo bi nas devet. To nije mnogo ako se želi ukrasti tisu-ću konja i goniti ih tisuću milja. Ali nakon svih priča što sam ih čuo o ovoj bandi, oni su najbo-lje konjokradice. Buljio je u svoj tanjur i razmišljao je li moralno tražiti pomoć od bandita. Ali imao je zadatak da osnuje geril-sku jedinicu, a za to nije mogao naši prikladnije ljude nego što su ovi.

Big Bull Grey, snažan ćelavi

momak, glavom pokaže prema Jimu Amesu i upita:

– No, dobro, on je tvoj brat, Jesse. A što on traži ovdje kod nas?

Jesse Ames se nasmije i otkrije snažne bijele zube.

– Želi ukrasti tisuću konja i moli da mu mi pomognemo.

Nakon tih riječi svi zašute.

Razmišljali su, a svi su oni bili inteligentni. Brazos Kane, tamnokosi momak poput Indijanca reče:

– Pleme Uvalde uzgaja konje u svojoj zatvorenoj dolini već dulje od deset godina. Prekrasne konje kakvih nema na daleko. Ali čak ni Komanči ni ti Apaši ne mogu ukrasti Uvaldama ni jednog konja. To je vrlo borbeno pleme, a do doline postoji jedan jedini prilaz. Njima se ne može ukrasti gotovo ni jedan konj.

Svi su šutke promatrali Jima Ames.

– Tisuću konja – reče on polagano. – Unija plaća za svaku životinju između pedeset do osamdeset dolara. To je za svakog od nas deset tisuća dolara. Novac ćemo dobiti na Missouriju, kada dovedemo konje i predamo ih. To je dobar posao. A možda ćete čak svi dobiti i pomilovanje.

Začudeno su ga gledali, ali prvo su morali shvatiti smisao njegovih riječi.

Zatim Monk Dance podrugljivo upita:

– Jesse, da li je on izvanredni opunomoćenik predsjednika Lincolna?

– Tako nekako – odgovori blago Jesse. – On je konjički kapetan Unije i mora osnovati jednu gerilsku jedinicu.

– Svašta se događa na ovo-

me svijetu... – promrmlja Walk' Chipway.

Jim Ames točno je znao što ovdje traži. Može samo pokušati, ali ne i čvrsto obećati pomilovanje. Imao je zadatak koji je morao izvršiti služeći se svim sredstvima.

– Zauzet ću se za sve vas da vas armija pomiluje.

– U pakao s tvojim bratom, Jesse! – najednom oštro poviče Brazos Kane.

– Jim je samostalan i nije pod mojom zaštitom. Ukoliko ima netko nešto da kaže protiv njega, neka to slobodno učini. Ja ću se samo postarati da borba bude poštena. Ali još nešto, momci! Ja ću poći s njime, kada bude krao konje. Nije samo zbog novca. Bilo bi divno da dobijemo pomilovanje i da se možemo posvuda mirno kretati kao slobodni ljudi. Dozlogrdilo mi je čamiti u tom skrivenom logoru. Sada je rat i poštujte nas na miru. Ali to će se uskoro izmijeniti. Čim rat završi tjerat će nas i progoniti. Ne, momci, moj brat donosi nam pravu šansu.

Razmišljali su o njegovim riječima.

– Aaah, a tko nam može jamčiti da ćemo uistinu dobiti to pomilovanje? – upita Big Bull Grey čvrsto gledajući Jima Ames.

– Možda, on laže, a tada... Oho, Uvalde! Ti su opasni. Bore se za svoje konje poput vragova. S tim plemenom nema šale.

– Tko se boji, ne mora sudjelovati – odlučno reče Jesse Ames.

Jim pogleda brata i osjeti prema njemu duboku zahvalnost. Jesse mu odvrati pogledom, a Jim osjeti da je njegov veliki brat oduševljen tom idejom.

– Dakako, morate još o svemu razmisliti – promrmlja Jim i polagano se uputi prema vratima. Napolju se čuo ljutiti glas Biga Bulla Greya. Jimov konj je ljutito njištao. Jim otvori naglo vrata i istriči napolje.

Big Bull Grey divlje je urlao.

– Ovu ću crvenu hulju sada pošteno istući! Naučit ću ga ja da više ne udara ljude!

Big Bull Grey bio je udaljen od Jima oko petnaest koraka. Bio je to momak osrednje visine, ali vrlo nabit i mišićav. Vjerojatno je imao oko stotinu kilograma.

– Ostavi mog konja na miru!

– vikne Jim.

– Hej, zar najprije moram tebe istući kako bih mogao istući tvoga konja? – upita Grey i nakrivi svoju ćelavu glavu.

– Tako je – odgovori mu Jim Ames.

– U redu!

Čim je to izgovorio, pokretom brzim poput munje izvuče bič i njime mlatne po zraku. Djelić sekunde bič je ostao nepokretan iznad njegove glave.

Ali to je bilo dovoljno za Jima Amesa. Ljudi koji su znatiželjno izašli iz kolibe nisu doduše vidjeli kako se sve odigralo, ali vidjeli su u Jimovoj ruci revolver a odmah zatim i bljesak.

Kada je prošla prva sekunda, znali su mnogo više o njemu. Jim Ames ne samo što je znao vrlo brzo izvući revolver nego je i nevjerojatno točno gađao.

Pogodio je bič točno iznad šake Biga Bulla. Metak ga je rastrgao i izbio iz ruke.

Nitko se ni ne pomakne. Svi su šutjeli a sve su oči bile uprte u Jima Amesa. On spusti kolt koji se još pušio i spremi ga u

korice. Mirno je stajao zataknuvši ruke o opasač.

Big Bull Grey nije se mogao pomaknuti od iznenađenja. Zatim reče izazivački.

– Zar je pošteno da me napadaš revolverom? Uzmi bič, moj mladiću! Uzmi bič kao i ja! Ili se pošteno bori golim šakama! Ovako!

On krene naprijed i pokaže Jimu Amesu stisnute šake.

Bilo je očito da želi borbu šakama.

Zaustavi se dva koraka ispred Jima mašući mu golim šakama ispred nosa. Zatim mu se obrati s porugom u glasu.

– Zar se možda plašiš? Samo ih pomiriši, kapetane!

– Samo pokašaj, debeli – ravnodušno mu odgovori Jim.

Big Bull Grey pobjesni. Zamahne šakom prema Jimovoj glavi kao da će mu je odbiti s ramena.

Ali šaka mu udari u prazno pogodivši Jima samo malo po bradi. Od snažnog zaleta zanjiše se i odleti naprijed. Zatim osjeti snažan udarac u trbuh, toliko jak da nije došao do daha. Takve su udarce znali zadati samo pravi boksači.

Big Bull Grey otetura u stranu divlje oko sebe, bojeći se da bi ga Jimov udarac mogao još jednom odhvatiti. Bio je ošamućen i preplašen. Udarac je bio tako snažan kao da ga je udarila mazga. Sada je znao da Jim Ames nije samo izvrstan strijelac. Taj kapetan je i prvoklasan borac koji se može mjeriti s banditima.

Sada je svima bilo jasno zašto su baš njega poslali ovamo i povjerali mu ovako opasan zadatak.

– Big Bull Grey ispusti ne-

običan krik poput glasanja bika.

Ovi razbojnici koji su neprestano živjeli okruženi nasiljem i opasnošću, bili su poput krda vukova među kojima je vrijedilo prastaro vrednovanje.

Jim je djelić sekunde razmišljao o tome da li da se bori na primitivan i surovi način jedino zato da ih uvjeri u svoju snagu. Jesse Ames bio je jedini koji je shvatio što se zbiva u glavi njegova mlađeg brata.

I tako su svi šutke promatrali kao prikovani što se zbiva. Bili su svjedoci snažne borbe. Big Bull Grey bio je gotovo deset kilograma teži od Jima i mnogo snažniji.

Ali Jim Ames bio je brži.

Big Bull Grey borio se šakama vodeći borbu svog života. Radije bi umro no bio pobijeđen.

Jimu nije preostalo drugo nego odgovarati njegovim udarcima.

Oba su borca nekoliko puta pali na zemlju. Zatim su se dizali i ponovo nasrtali jedan na drugog. Big Bull Grey sve se mukotrpnije dizao sa zemlje i sve je teže disao. Napokon, sasvim iscrpljen, spusti šake koje mu mlitavo padnu uz tijelo kao da su teške stotinu kilograma. Stenjao je, a to se stenjanje pretvorilo u strašan uzdah pa u jecaj. Na kraju je pao na koljena ispuštajući neke zvukove koji su trebali značiti da je potučen i da nema više snage.

I Jim Ames iscrpljeno je dahao i puhao.

— No, za sada je gotovo, nije li tako? Ja nisam prvi započeo borbu. Ti si je želio i dobio si što si tražio! Što se mene tiče, možemo odmah prestati. Nisam se

nikada borio snažnije negoli sada.

Osvrne se naokolo tražeći po zemlji revolver koji mu je ispio za vrijeme borbe. Njegov brat Jesse pruži mu bez riječi oružje i uputi se u kolibu. Ostali sjednu na klupu pred zid kolibe.

Jim Ames prođe pokraj njih i uputi se do Jesseove kolibe. Brat je sjedio za stolom i slagao pasijans. Bacaio je karte vrlo pažljivo kao da je mnogo ovisilo o tome kako će pasijans ispasti.

— Tući se znaš, Jim — promrmlja Jesse. — Naš bi otac bio ponosan da vidi kako se tučeš. Za njega je tučnjava bila najljepša stvar na svijetu.

— A bio je bandit i ubijen je u Meksiku — gorko promrmlja Jim.

— Da — nemarno odgovori Jesse. — Bio je bandit, a kada si ti dovoljno porastao, naša je majka otišla i uzela te sa sobom kako bi odrastao u drugoj sredini... — prekine te podrugljivo nastavi:

— A ja sam joj morao obećati da neću poći očevim stopama.

— I to obećanje nisi održao — gorko mu reče Jim.

Jim osjeti duboko žaljenje jer je bio svjestan da je njegov brat izgubljen. Neko su vrijeme šutjeli.

Zatim Jesse mirno upita.

— Je li istina da ćemo možda dobiti pomilovanje? Je li istina da ćemo moći još jednom početi iznova?

— Neću ti lagati, brate. Nemam nikakvih ovlaštenja da govorim o pomilovanju. Ali meni je potrebna vaša pomoć. Mogu vam obećati da ću svim silama nastojati da dobijete pomilovanje. A što će biti od toga, ja

ne znam. Vrijeme prolazi i mnogo toga ovisi baš o tome. Ja ću svim sredstvima pokušati ispuniti svoj zadatak. Drugog izbora nemam, a nemam ni mogućnosti da najprije pitam jesu li spremni dati vam pomilovanje, dakako ako pothvat uspije.

Jesse samo kimnu pognute glave.

– Tako sam nekako i ja mislio – promrmlja. – Ti želiš ljude pridobiti za svoju stvar služeći se svim sredstvima.

Dakako da su oni revolveraši, kradljivci stoke i konjokradice. Nikada nisu mnogo vrijedili. Ali odavno su požalili što su postali odmetnici. Svi bi oni željeli još jednom početi iznova. Sigurno više ne bi činili stare greške i...

– on umukne i okrene se.

III

Slijedećeg se jutra Jim Ames jedva digao iz kreveta. Tijelo ga je boljelo pri svakom pokretu.

Kada se obukao i pošao prema većoj baraci, našao je sve ljude na okupu osim Chucka Lonomana koji je bio na straži u klancu. Ostali su sjedili za stolom i zajutarkovali. Big Bull Grey također je s njima sjedio i pružao ružnu sliku onako strašno izudaran. Obratio se Jimu:

– Dobro, Jime Ames, ja sam poražen i dobio sam svoje. Ne mogu te voljeti kao brata, ali neću te ni mrziti. Da li si ti dobar drug, to ćemo tek vidjeti, a to što si kapetan u vojsci, ovdje mnogo ne znači.

On pogleda u Jessea. Njegovo je lice bilo bezizražajno i kruto, kao u pokeru kada se igra veliki ulog. Jesse reče:

– Poći ćemo s tobom, Jime!

Željeli bismo pokušati iskoristiti priliku o kojoj si govorio. Budući da je taj zadatak vrlo hitan, poći ćemo odmah nakon doručka. Do Uvalda ima sto i dvadeset milja. Tamo ćemo stići za dva dana, a dotle ćemo već nešto smisliti, brate.

Dva dana kasnije – oko povečerja – stigli su na cilj, u gradić Uvalde. gradić je dobio ime po Uvaldi koji je ovdje sagradio kuću. Nakon njega došli su još mnogi – braća, bratići i šurjaci. Svi su oni došli s obiteljima i tako je nastalo pleme koje se ovdje nastanilo i postajalo sve brojnije i moćnije.

Jim Ames sve je to znao. Kada je dobio zadatak, točno su ga o svemu obavijestili. Znao je i to da su Uvalde, koji su došli s Mississippija, sa sobom doveli priličan broj robova. Ovdje je vladalo feudalno uređenje, kao što su bili naviknuti u svojoj staroj domovini. Osim tih robova Crnaca, bilo je i mnogo meksikanskih obitelji koje su također ovisile o Uvaldama. Zauzimali su golemo područje, bavili se poljodjelstvom, uzgojom stoke, imali su velika polja pamuka i u jednoj dolini iz koje je vodio jedan jedini izlaz uzgajali su predivne konje.

Najednom Jim Ames shvati koliko je bio glup i smiješan kad je povjerovao da će ovih osam više ili manje nepouzdatih konjokradica izvršiti taj zadatak. Za trenutak osjeti da nije dorastao tom zadatku.

Jim se obrati svome bratu:

– Jesse, ući ću u grad i pokušati se zaposliti kod Uvalda kao gonič konja. Siguran sam da još moraju dobro obučiti konje za

pobunjeničku vojsku Juga. Jedan gonič više dobro će im doći. Tako ću vidjeti sve što se dešava u dolini. A vi čekajte ovdje u skrivenom logoru. Ovo mjesto na brežuljku ispod gustog drveća čini mi se prilično dobrim da ovdje pričekate moje daljnje upute. Ako ne budete palili vatru i udaljavali se od brežuljka, nitko neće naići na vaš trag. Da li biste mogli ovdje izdržati nekoliko dana?

— Neka tako bude, brate. Ja ću ovdje čekati sa svojim ljudima tri dana. Nećemo se udaljavati i sakrit ćemo se ispod drveća. Nakon tri dana obavijestit ćeš nas što ćemo dalje činiti. Dakle, pokušaj sreću, Jime!

Sunce je nestalo iza brežuljka na zapadu. Suton se polagano suštao na krajolik. U kućama gradića počele su se paliti svjetiljke.

Jim Ames zaustavi se pred jednom povećom zgradom, jedinim dvokatnim zdanjem u Uvalda Cityju. U toj zgradi bio je smješten hotel, salun, restoran i poštanski ured. U jednoj nadograđenoj prostoriji nalazio se veliki dućan mješovite robe, a malo podalje krčma za Meksikanac.

U koralu bijahu privezana tri osedlana konja. Konji podigoše glave kada su začuli Apaševo tiho dahtanje. Jim priveže pastuha malo podalje. Na nekim se sporednim vratima pojavi Meksikanac.

— Gospodine, čime vas mogu poslužiti? Želite li naš hotel počastiti svojim dolaskom?

— Možda — kratko odgovori Jim i uputi se na verandu. Uđe u predvorje hotela, zaokrene lijevo i nade se u salunu.

Ugleda za stolom nekoliko ljudi zadubljenih u karte. Igra je zacijelo bila vrlo oštra. U prostoriji je vladala neka čudna napetost. Ljudi za stolom nisu se obazirali na Jima. Neko je vrijeme stajao uz šank, a kada je jedna runda pokera završila, ljudi su napokon našli vremena da promotre stranca koji je ušao. Činili su to na neki hladan, ispitivački i nadmeni način.

Postariji muškarac oštih crta lica, sijede i šiljate bradice, izvadi zlatnu burmuticu iz koje se obilno posluži, a zatim mirno reče:

— No, kauboju, odakle dolaziš i što te vodi ovamo u Uvalda City?

Dok je Jim Ames razmišljao što će odgovoriti, najednom mu sine spasonosna ideja.

— Čuo sam o Uvaldama i njihovim konjima. Čuo sam o jednoj predivnoj dolini u kojoj se uzgaja više od tisuću konja, a svaki od njih je navodno izvanredan. Došao sam pogledati te konje. Htio bih imati pet kobila, sasvim posebnih kobila, koje se ne mogu naplatiti novcem.

Nakon njegovih riječi zavlada tišina. Uspjelo mu je da svom inače mirnom glasu dade poseban prizvuk, tako da je izgledalo kao da je posebno lud za konjima, da su mu oni iznad svega na svijetu.

— A čime bi ti te kobile platio, ako ne novcem, stranče — mirno ga upita čovjek šiljaste bradice. Očito je bio gazda.

— Zovem se Jim O'Hara — reče mu Jim i pristojno se nakloni. — Htio bih uzgajati sasvim posebne konje. I sam jašim savršenog pastuha. Posudit ću vam ga na neko vrijeme za-

rasplod. To je uistinu poseban konj. Ali o tome bih radije razgovarao s gospodinom Sageom Uvaldom. Možete li mi možda reći gdje bih ga našao?

– Imate sreću, mladiću, jer upravo s njime razgovarate. Znatiželjan sam da vidim vašeg pastuha! Uvedite ga odmah unutra!

Jim Ames se iznenađeno trgne.

– Ovamo? Zar unutra u salun?

– Zar ima išta plemenitije od plemenita konja – odgovori mu nadmeno bradati orao. – Ako je uistinu tako lijep, tada može ući u najljepšu palaču i nježno će koracati kopitama kao i svako drugo plemenito biće. Dakle, što čekaš, uvedi ga unutra! Želim ga vidjeti na svjetlosti!

Jim Ames lagano kimne promatrajući ostale u salunu. Bijašu to ljudi razne dobi, ali svi su djelovali nekako samosvijesno. Njihovo je držanje bilo nadmeno. Svi su uglavnom bili tamnoputi. Neki su se podrugljivo smješkali i promatrali ga svisko.

Jim Ames je osjećao da se oni prema njemu ponašaju kao vlastelin prema kmetu. Oh, dobro je poznao ova ponosna plemena iz robovskih država Amerike!

On izade bez riječi. Imao je prilično muke dok je svog crvenog pastuha uspio dovesti preko verande do predvorja i u salun.

Apaš je bio prašan i prljav poput uličnog mačka, što nije bilo neobično. A izgubio je i na težini prevalivši dug put od Kansas Cityja dovdje. Ako su bili dobri poznavaoči konja,

prljavština i mršavost ne bi ih smjela zavarati u ocjeni pastuha.

Zaista, kad su ga ugledali, svi zaniјeme.

Jedino se oštro oglasi Sage Uvalde.

– Kauboju, odakle ti tako divan konj?

– Ulovio sam ga u pustinji Apaša i sâm sam ga pripitomio

– odgovori Jim, a to je bila laž. Oduzeo ga je jednom apaškom poglavici još dok je bio poručnik. Poglavicu je golom sabljom prvo morao skinuti sa sedla.

Ali bilo je očito da mu je Sage Uvalde povjerovao jer sâm kimnu glavom i nastavi.

– Takva krv dobro bi došla među moje konje. Želim ga kupiti od tebe, kauboju. Platit ću ti za njega tisuću dolara, a to je mnogo novaca! Tisuću dolara u zlatu!

– Vi ga možete dobiti za rasplod, za šest kobila koje ću sam izabrati, gospodine – reče Jim.

– to je moja posljednja riječ. Htio bih razgledati vašu dolinu i sâm izabrati kobile.

– No dobro – reče najednom mirno šef moćnog plemena Uvalda. Okrene se prema dvojici muškaraca Jimovih godina. – Pobrinite se za gospodina O'Haru i za njegova pastuha. Neka se ugodno osjećaju u našoj dolini.

Iz njegovih su očiju oba mladića mogla zaključiti mnogo više nego što je rekao. Obojica su se nekako zagonetno smješkala.

Sage Uvalde okrene se Jimu i reče:

– Ovo su moji sinovi Stapp i Bill.

Nakon tih riječi okrene se i vrati stolu za poker.

Jim ponovno izvede pastuha napolje. Oba Uvaldina sina su ga slijedila. Bili su blizanci, ali ipak ih se lako moglo raspoznati jer je jedan od njih imao na lijevom obrazu ožiljak poput ozljede od napada divlje mačke ili pume.

— Možete kod nas na imanju večerati — kratko se obrati Stapp Uvalde Jimu.

Oni se upute prema svojim konjima i krenu. Jim Ames ih je slijedio. Bio je uglavnom zadovoljan. Do sada je sve išlo kao podmazano. Izadu iz grada i upute se prema sjeveru.

Kada su stigli do ulaza u dolinu, Bill Uvalde postavi se tako da se Jim našao između njih dvojice. U ruci Billa sjajio se revolver.

Jim Ames mirno je sjedio, ali bio je pomalo iznenađen. Najednom je shvatio da se Uvalde očito ne upuštaju tako lako u poslove sa strancima. Krajikom oka pogleda prema Billu i opazi da ovaj drži revolver nehajno poput stare tetke koja je navikla imati u ruci pletaće igle. Jim je znao da bi u slučaju potrebe ispalio metak bez mnogo razmišljanja. Zbog toga je ostao miran i čekao što će se dalje zbiti.

— Sada možeš sjašiti, kauboj — reče mu Bill Uvalde i povuče se malo unatrag.

Jim posluša, ali čim je sišao s konja već je bio u klopki. Bill Uvalde bio je iza njega, a Stapp ispred.

— Sada nam kaži istinu. Oda-kle ti ovaj divan konj i gdje si ga ukrado — zapovjedi mu Bill.

— Mi ne vjerujemo baš u svaku bajku koja nam se tako olako ispriča. Mi uvijek želimo znati istinu.

— Rekao sam istinu — proci-jedi kroz zube Jim Ames. — Ja sam s vašim ocem sklopio posao, a vi ste me namamili u stupicu i očito da namjeravate upotrijebiti silu. Zašto to ne pokušate bez revolvera? Ja ću se tući s obojicom u isto vrijeme. Pokušajte se jednom pošteno boriti, ako na svaki način želite borbu.

— On laže a uz to je još i drzak — oglasi se iza njega Bill Uvalde i udari ga nogom u leđa. Bio je to podmukao udarac. Tako su se Uvalde osjećali kao feudalci, to još nije značilo da su gentlmeni.

IV

Kada se probudio, osjećao je jake bolove. Sjetio se da se još nije pošteno oporavio od borbe s Big Bullom Greyom, a već se morao dohvatiti s ove dvije hujle.

Nije još bio sasvim pri svijesti. Glava ga je strašno boljela i razmišljao je što da sada radi. Pomisli da su se momci možda tukli s njime »onako na slijepo«, kako se to u narodu kaže, bez ikakva ozbiljnog razloga, samo zato što su naslutili da nešto nije u redu.

Napokon odluči da će ustrajati sa svojom pričom. Uspravi se i podigne teturajući, ogledavši se prvo naokolo. I oni sami morali su se prvo oporaviti od borbe.

Bill Uvalde mu se obrati:

— Govori već napokon, ti konjokradice! Odakle ti ovaj pastuh? Odakle dolaziš?

— Već sam vam rekao, mudraci. Dolazim iz pustinje Apaša. Ondje sam lovio divlje konje i tako sam uhvatio i pripitomio

ovog pastuha. Ako mi ne vjerujete, nosite se do vraga!

— Hajde, počnimo opet sve od početka. Sve dok ne popusti i dok nam ne prestane lagati — reče Stapp Uvalde.

— Samo pridite, vucibatine. Ovog puta bit ću spremniji, više me nećete iznenaditi podmu- klim udarcem. I vi ste mi neki gentlemen!

Ali tučnjava se ipak ne nastavi. Iza obližnjih borova pojavi se neki jahač, a kada se približio, progovori djevojačkim glasom:

— To je bezobrazno i podlo!

— poviče djevojka zgranuto. — Bill! Stapp! Zašto napadate dvojica na jednoga? On vam je sve rekao a vi ste ga tako bezobzirno napali. Sve sam vidjela i ču- la iza onih borova. Moram reći da sam se gorko razočarala u vama. Vi ste bezobzirni momci bez ponosa i časti! Tek sada vi- dim da sam vas danas zapravo upoznala u pravom svjetlu!

Pokunjeno su stajali i slušali bez riječi. Zatim uzdahnu, a Stapp procijedi kroz zube.

— Nell, to su muška posla, ne miješaj se u to, ionako ništa ne razumiješ!

— I te kako razumijem — od- vrati ona ljutito. — Dobro razu- mijem ~~da je to bezobrazluk~~, dvojica napasti na jednoga. Ču- la sam da je sklopio posao s va- šim ocem, a vi ste ga namamili u gadnu stupicu. Želim da od- mah prestanete!

Djevojčina je kosa bila mokra i zato se činila tamnom. Imala je zelene oči, bila je srednje vi- sine, imala je ravna ramena i ponosno je držala glavu. Glas joj je bio pomalo grlen, ali s ne- kim posebnim prizvukom koji bi svakog muškarca očarao.

— Hvala vam, gospodice —

reče Jim Ames. — Ali ja ću se već nekako snaći s ova dva raz- bijača. Da nemaju revolver, već bih ih sada sredio. Mnogo vam hvala. Zovem se Jim O'Hara.

— Ja sam Nell Uvalde. Neća- kinja Sagea Uvalde i sestrična ove dvojice »junaka« — reče posprdno. Okrene se prema Bil- lu i Stappu i nastavi: — Zar ne- ćete već jednom prestati?

— Ti si predivna djevojka, Nell — promrmlja Stapp. — Ali ti nisi naša prava sestrična. Mi se možemo oženiti tobom, a ti bi donijela drugačiju krv u naše pleme jer je tvoj očuh bio jedan Uvalde.

Zatim pokaže na Jima.

— Prestat ćemo se tući! Htjeli smo samo ustanoviti jeste li ko- njokradica. To još nije riješeno, ali i to ćemo srediti. Boriti se znate, to vam uistinu moramo priznati. Ostavit ćemo vas na miru sve dok Sage Uvalde ne odluči što će biti s vama. Sada dodite! Odvest ćemo vas na ranč i ondje smjestiti. Naprijed! A ti, Nell, nemoj se više miješati u muške stvari.

Ona ne reče više ništa, okre- ne konja i odjaši.

Pred njima su svjetlucala svjetla ranča. Uvalde su posje- dovali mnogo rančeva i farmi. Posvuda se nalazio poneki ogranak tog velikog plemena s brojnim robovima i obiteljima Meksikanaca. I ovaj ranč konja pripadao je velikim posjedima Uvaldea.

Jim Ames nije po danu vidio dolinu, ali znao je da je golema i potpuno zatvorena stijenama i strmim obroncima koje su mo- gle preskakivati samo divokoze. U toj je dilini rasla posebna tra- va, koja uspijeva jedino na tlu bogatom posebnim minerali-

ma. Ti su minerali vrlo važni da konji dobro napreduju. Ova dolina konja pravi je raj. Ovdje se nalazi više od tisuću prvorazrednih grla.

Jim se ponovno sjeti brata i njegove družine u skrivenom logoru koji čekaju na njegov znak da se pojave iz skrovišta.

Jim Ames ne osjeti ni najmanje grižnje savjesti zbog toga što je zavarao Uvalde, jer ih je upoznao i nisu mu se svidjeli. Osjeti olakšanje sjetivši se da ona djevojka, Nell, nije prava Uvalda.

Oba brata Uvalde i djevojka nestanu u velikoj kući, u kojoj je zacijelo bilo desetak soba. Začu se glas neke starije žene koja nježno prekori Nell što se tako kasno kupala u jezeru.

U ovoj kući stanovali su samo bijelci. Ali, jedan među njima sličio je mnogo više na Indijanca nego Brazos Kane. Djelovao je kao Komanč odjeven u odijelo bijelca. Taj čovjek pogleda Jima Ames i reče:

— Stapp Uvalde već mi je rekao o tebi, kauboj. Možeš ovdje stanovati, a u kuhinji će se još nešto naći za jelo. Ti si bijelac i možeš zapovijedati Crncima. Ja sam predradnik Wayne Callaghan.

Kada se Jim slijedeće jutro probudio, sve mu se učini nekako nestvarnim. Nekoliko je trenutaka morao razmišljati da bi se prisjetio svih doživljaja i uvjerio se da su bili stvarnost. — Digne se i uputi prema vodospremištu nedaleko od korala da se opere i obrije. Ondje ugleda ljude s ranča.

Priučavali su konje na jahanje. Vidio je kako je Stapp Uval-

de upravo pao s jednog smeđeg konja, otkotrljao se do korala i ostao ležati. Bio je ljut, vjerojatno zato što ga je konj zbacio.

— No, lovče divljih konja — reče Stapp — još smo jednom po danu pogledali tog pastuha i zaključili da je onaj koji ga je uspio ukrotiti morao biti uistinu dobar jahač. Imamo i mi ovdje jednog prilično samovoljnog konja. Rado bismo se divili umijeću jahača koji je uhvatio takvog pastuha u pustinji Apaša i ukrotio ga. Kako bi bilo da i ovdje pokažeš što znaš?

— Ja ću jahati tog konja, ali najprije se moram oprati i ojačati dobrim zalogajem. Kada to obavim, jahat ću sve što ima četiri noge i sedlo.

Izrekavši to, srdačno se nasmije.

Oba brata Uvalde bijahu bijesni. Očito su namjeravali započeti novu kavgu. Bili su naviknuti da ih se odmah posluša. Jimove nehajne, gotovo posprдне riječi nisu im se dopale. Udaljili su se a Jim se polagano počne prati. U kuhinji je dobio izvrstan doručak. Zatim upita crnog kuhara da li je i on rob.

Crnac je malo oklijevao s odgovorom.

— Svakako, gospodin Sage Uvalde kupio me na Mississippiju kada mi je bilo dvanaest godina, za dvije stotine pedeset dolara. Moju majku, koja mu je također bila ponuđena, nije kupio. Čuo sam da je umrla od žalosti. Nju je kupio neki drugi gospodar, a kod njega joj nije bilo dobro.

— Ovo je područje Arizone, a tu se ne bi smjelo držati robove — reče mirno Jim.

Kuhar se nasmije i pokaže svoje bijele zube.

– To će se pitanje jednog dana riješiti – reče i okrene se svom štednjaku.

Jim izade i uputi se prema koralu. Podigne hlače i pomisli da je možda i suviše jeo, a punog trbuha teško se može ukrotiti divljeg konja.

– No, dobro – reče i osmotri konja.

Svezali su ga za kolac i tamnom mu maramom svezali oči. Bio je to smeđi pastuh, ne tako visok kao njegov Apaš, ali zato nabit, pun snage i divljih pokreta. Čitavim tijelom je vibrirao, trzajući ušima. Čak je podignuo gornju usnicu i pokazao svoje žute zube.

Jim se sagne i polagano uđe u koral. Odmah je shvatio da je to pokvarena životinja – životinja koju su ljudi pokvarili. Neki jahač – zacijelo onaj prvi koji je pokušao jahati pastuha na okrutni način – upotrijebio je mamuze. Jim Ames to ustanovi po strašnim ožiljcima koje je konj imao na slabinama. Bili su to ožiljci stari vjerojatno i nekoliko mjeseci. Nakon tog prvog jahača vjerojatno ga je još mnogo njih pokušalo ukrotiti, ali životinja se uvijek nanovo prisjećala onog prvog jahača i zato je svakog novog izbacila iz sedla.

Jim Ames polagano se uputi do pastuha, gurne nogu u stremen i vine se u sedlo. Učini to na neki nenametljiv način, laganih pokreta.

Wayne Callaghan ušao je s njim u koral i jednim pokretom ruke odvezao pastuha, a drugom mu rukom skinuo povez s očiju.

Jim je sjedio u sedlu lako i neusiljeno čekajući na reagiranje smeđeg pastuha. Konj se tresao okrećući zglobovima kao

da će skočiti. Zatim lagano okrene glavu prema jahaču. Jim instinktivno osjeti da se životinja boji strašnih mamuza, jer mu se taj prvi doživljaj susreta s njima duboko usjekao u pamćenje. On okrene nogu prema unutra pokazujući životinji da nema mamuze. Smeđi pastuh najednom čudnovato zanjšti. Da li je on poznačao mamuze? Da li je točno znao da su mu one svjetlucave stvarčice koje ponekad i zvekeću nanijele one strašne rane koje su ga tako užasno boljele?

Ali kod ovog jahača nije ih primijetio.

Jim je znao što znači svaki pokret životinje, saginjanje ili dahtanje. Smeđi pastuh nekoliko se puta okrenuo, zatim okomito poskočio u zrak, prizemljio se i ponovno okrenuo u krug, a zatim stražnjim dijelom ponovo poskočio u zrak kao da se želi prebaciti.

Za čitavo to vrijeme Jim Ames je ostao u sedlu.

Najednom se smeđi pastuh umiri, spusti glavu i uši. Činilo se kao da smišlja neki novi trik.

Jim počne neusiljeno i mirnom ljubaznošću pričati. Glas mu bijaše prijazan i ugodan. Dobro je znao da se ne radi o riječima nego o zvuku njegova glasa. Ne smije biti uporan ni prisiljavati ga, ne smije pokazivati silu i moć.

– No, brate, sada se već bolje poznajemo, nije li tako? Zar to nije bila lijepa igra? Jesmo li postali prijatelji? Ti si dobar momak, a u meni se nisi razočarao, vidiš da ja nemam mamuza. Ja te neću ozlijediti ni prisiljavati. Želim samo malo sjediti na tvojim ledima, a to ćeš mi dopustiti, nije li tako?

Konj je puhao, i po tom se puhanju* moglo primijetiti da je neodlučan i zbunjen.

Jim Ames ostao je i dalje u sedlu. Čak je ispuštao i neke ve-sele krikove kao da mu se do-palo ovo poskakivanje i skaka-nje. I životinja je zadovoljno nji-štala uvjerivši se da jahač nema mamuze.

Jim projaši bez muke duž ko-rala, a zatim polagano sjaši.

Tek se sada ogleda naokolo i opazi da su se skupini proma-trača pridružili i Sage Uvalde, njegova nećakinja i jedan Indi-janac.

– Netko tko se ne razumije u konje – obrati se Jim Sageu Uvaldeu – htio je na surov na-čin slomiti otpor konja i pri to-me ga je gadno ozlijedio ma-muzama. Ali ovaj smedko je pravi borac, radije će umrijeti negoli se pokoriti sili. S njime se mora blago postupati, tada će biti sve u redu. Volio bih zna-ti koja mu je to budala utjerala strah u kosti ozlijedivši ga tako gadno mamuzama. Njega ne može jahati nitko tko ima ma-muze.

– Ta sam budala bio ja – oglasi se predradnik Wayne Callaghan. – Ja mogu svaku si-lu slomiti surovošću. Zar vi ui-stinu mislite da sam ja budala?

Jim Ames pažljivo ga je pro-matrao.

– Ne želim se svađati s va-ma, Callaghane – reče mirno Jim. – Ako sada kažem da ste bili budala što ste ovog konja ozlijedili mamuzama, tada je svađa gotova. Dakle, vi svaki ot-por rješavate silom, vi ste...

– Dakako da je on budala – prekine ga Sage Uvalde oštro. – Svaki put konj ga je zbacio, a zbog toga je bio bijesan. Kod

četvrtog pokušaja stavio je te proklete mamuze. Wayne, ti si uistinu bio budala što se tiče ovog konja. Ovaj lovac ovdje to je potvrdio. Sada mu i ja vjeru-jem da je svog pastuha ulovio u pustinji i pripitomio. O'Hara, možemo zaključiti naš posao. Projašite kroz dolinu i izaberite pet kobilu. Za to imate dva da-na vremena, jer ja ću zadržati samo nekoliko konja a ostalo ću...

Jim Ames ostale je riječi čuo kao iz daljine i jedva su mu do-prle do svijesti. Prestrašio se čuvši da ima svega dva dana na raspolaganju za svoj naum. Bi-lo mu je jasno da već noćas mo-ra nešto poduzeti. Ponovno se sabere⁴ saslušavši do kraja Uvaldine riječi.

– Dakle, za tri će dana doli-na biti gotovo prazna. Ostat će samo nekoliko rasplodnih kobi-la, ovaj smedi i vaš crveni pa-stuh. Dakako, i naši konji koje jašimo. Bit će nam potrebna va-ša pomoć prilikom isporuke ko-nja kupcima. Isplatit ću vam uobičajenu plaću jahača, ukoli-ko se s time slažete.

– Nije mi potrebna vaša pla-ća – odgovori Jim. – Ja ću vam dobrovoljno pomoći ondje gdje to bude potrebno, ali neću primati zapovijedi vaših sinova i predradnika.

Oči Sagea Uvaldea ljutito su zaiskrile. Nije bio zadovoljan odgovorom, ali ne reče ništa nego se udalji.

– Najradije bih vam oderao kožu, vi lovče divljih konja – reče Wayne Callaghan u div-ljem bijesu.

– Od toga neće biti ništa – umiješa se djevojka. – Gospo-dina O'Haru već su jučer napali na podmukao način. Osim toga,

veoma mi se svidjelo kako je ja-
šio smeđeg Jacka. A budući da
nije na platnom spisku ovog
ranča, nitko mu ne može zapo-
vijedati. Gospodine O'Hara, ja
ću vam pokazati ranč. Obeća-
jem vam da vas u mom društvu
nitko neće napasti.

On pođe za njom bez prigo-
vora. Ostali su gledali za njima.

— Ne znam što bih zapravo
mislio o njoj — mrmljao je Bill
Uvalde. — Ponekad je nedo-
hvatljiva i ponosna poput kra-
ljice, a pogledajte kako se sada
nameće ovom konjokradici. Ne-
koliko će sati s njima jahati, a
nakon toga on će već biti preko
ušiju zaljubljen u nju.

— Kao i mi svi — reče Stapp
svome bratu.

Zatim obojica pogledaju u
Waynea Callaghana čije su se
oči suzile, ali na njemu se nije
mogla opaziti nikakva promje-
na.

— Ti neprestano misliš na
nju, Wayne — reče Stapp Uval-
de. — Ne možeš nas zavarati.
Ona je došla k nama prije neko-
liko mjeseci kad joj je umrla
majka otkako je pismom zamo-
lila svog šurjaka Sagea Uval-
dea da se pobrine za pokćerku
svoga brata. On ju je odmah po-
zvao ovamo, a svi smo se mi u
nju zaljubili. Wayne, što bi ti
sve za nju učinio?

Wayne Callaghan ne odgovo-
ri na pitanje, samo pogleda bra-
ću nekim čudnim pogledom.

— Ponekad mi se učini da je
starija nego što nam je rekla i
da je iskusna žena koja je živje-
la među okorjelim muškarcima.
A ona je zapravo mlada
djevojka koja se brinula samo
za bolesnu majku. Znam da je
bila nekoliko tjedana na putu
prije no što je stigla ovamo, a

ipak mislim da u to kratko vri-
jeme nije mogla tako dobro
upoznati muškarce. Ona uvijek
točno zna kako da nas među-
sobno zavadi, a zatim nas izigra
kao i sve druge momke koji za
njom luduju. Jednom sam po-
znavao jednu izvanrednu ženu,
Red Lou Mayflower, slavuj Mis-
sissippija, kako su je tada na-
zvali. Za njom je ludovalo tisu-
ću muškaraca, a ona ni jednom
nije dala nade da bi mogao biti
sretni izabranik. Poslije smo
saznali da je bila udana i imala
troje djece. Baš bi me zanimalo
što se sve skriva u Nellinoj pro-
šlosti.

Dobro, pomisli Wayne, ovaj
Jim O'Hara ima na sentimen-
talnom polju više sreće od nje-
ga. A kako bi bilo da on pokuša
sreću kod njegova crvenog pa-
stuha?

V

Oko podneva Nell Uvalde i
Jim Ames tigli su na drugi kraj
doline. Imali su dovoljno vre-
mena na raspolaganju kako bi
sve u miru razgledali.

Gotovo su čitavo vrijeme šut-
ke jahali, ali kada su se zausta-
vili na jednom potoku, Nell mu
se obrati.

— Vi baš ne volite suviše
Uvalde, gospodine O'Hara?

— Ne, oni nisu po mom uku-
su — prizna otvoreno Jim.

— Nisu ni po mom — odgovo-
ri ona. — Ja sam sa sjevera, iz
Harrisburga. Kada je moja maj-
ka prije smrti ustanovila da joj
nema spasa, zamolila je Sagea
Uvaldea da se pobrine za mene.
On me je odmah poslije majči-
ne smrti pozvao da dodem ova-
mo. On nije moj pravi stric. Nje-
gov brat je bio moj očuh. Moj

pravi otac bio je oficir, pravi Jenki, kao što se to ovdje običava reći. Meni se ovdje ne dopada. Htjela bih se vratiti natrag. Bilo je ludo od mene što sam uopće došla ovamo. Ja sam sada punoljetna i mogu se sama o sebi brinuti.

Jim ju je dugo promatrao.

— Zašto mi sve to pričate? — naposljetku je upita.

— Vjerujem u vas — odgovori ona bez uvijanja. — Vidjela sam kako ste ukrotili smeđeg pastuha. Tako može s konjem postupiti samo dobar čovjek. Mislim da vam se mogu povjeriti. Željela bih da mi pomognete da odem odavde, bilo kuda, samo da nađem mogućnost da otputujem dalje na sjever. Najprije moram stići do Kansas Cityja. Znam da nije jednostavno odavde otići. Indijanci posvuda vrebaju, a zaštitničke jedinice povučene su s ovog područja. Ali ja ne bih više htjela ostati kod Uvaldea.

— Zašto ne?

— Ako duže ostanem ovdje, morat ću se udati za jednog od ovih momaka, kako bi me napokon ostavili na miru. Bojim se Waynea Callaghana, čini mi se nekako podmuklim. Kada me pogleda, osjetim kao da će već pronaći načina da me se dočepa. Svakako želim odavde otići, ja ne pristajem u ovo pleme. Svi su oni navikli dobiti sve što poželev. Ponašaju se kao gospodari života i smrti. A ja vam kažem, nemojte biti suviše sigurni da ćete u određeno vrijeme otići odavde s vašim crvenim pastuhom i šest kobilica. Uvalde ne mogu podnijeti da netko koga smatraju manje vrijednim ima boljeg konja od njih. Oni ne podnose ponosne

ljude, oni moraju na grubo način skršiti svaki otpor. U to ste se mogli već i sami uvjeriti. Bilo bi dobro da ne ostanete duže ovdje, nego da već noćas odete. Uzmite me sa sobom, bila bih vam veoma zahvalna.

— To neće ići — odgovori on pomalo grubo. Glas mu je bio odbojniji no što je želio. — Ne mogu vam pomoći.

U njenim očima ugledao je razočaranje. Ona je u njemu vidjela spas i duboko se nadala da će joj pomoći. Ali brzo se sabrala pokušavajući sakriti svoje razočaranje i hrabro se nasmiješila. Sada mu se učini još dražesnijom i zavodljivijom te osjetiti želju da je uzme u naručaj i poljubi.

— Kao da je osjetila njegovu želju, uspravi se i reče:

— Bio je to lijep izlet, ali sada se moramo vratiti. A što se tiče moje molbe, o tome ćemo razgovarati možda jednom drugom prilikom. Već prilično dugo živim među Uvaldeama i znam da se oni sa svakim čovjekom poput vas posvađaju. Uvalde su i suviše samouvjereni.

Jim Ames otkrije da se u ovoj dolini može uzgajati gotovo deset tisuća konja. Posvuda je bilo vode, šumskih potočića i posvuda je rasla predivna plava trava koja je bila osobito važna da konji mogu napredovati.

* * *

Nell Uvalde i Jim Ames vratili su se kasno poslije podne na ranč. On je skinuo s konja, a ona mu zahvali smiješkom. Očito se nije više ljutila što je odbio njezinu molbu. Na povratku nisu prozborili gotovo ni riječi.

Gledao je za njom i divio se njenom ženstvenom hodu. Odu-

ševljeno pomisli kako je ona divna djevojka. Ne samo da se savršeno držala u sedlu nego se i ovdje, po neravnom tlu, kretala nekom neodoljivom gracioznošću, kao da korača po ulaštenom podu. Jim zatim odvede konja u koral i budući da je namjeravao večerati u gradu, uputi se sa sedlom u koral do svog pastuha.

Apaš je ljutito dahtao kao da mu nešto predbacuje.

— No, no, stari momče — reče Jim umirujuće — zar ne smijem nekoliko sati jahati drugog konja u društvu lijepe djevojke a da se ti odmah ne naljutiš?

Kada je to izrekao, najednom shvati zašto je Apaš tako ljutito dahtao. Njegove su slabine bile krvave.

Netko ga je ozlijedio oštrim mamuzama, netko tko je na njemu jahao ili namjeravao na njemu jahati. Po mnogim tragovima kopita u koralu Jim otkriva da je Apaš lud od bijesa.

Ali Jim mu pride mirno i počne pričati. Vjerojatno ga je zvuk njegova glasa umirio. Jim je uvijek u bisagama nosio neku mast za rane. Moglo se desiti da se konj ozlijedi ili na trnju ili nekom oštrom kamenu. Kada se uputio na dugo putovanje od Kansas Cityja dovde, morao je računati na takve ozljede.

Donese vode, uzme ručnik i dade se na posao.

Pastuh je bolno frktao kada mu je ispirao rane, ali mast mu je godila pa se na kraju umirio i zadovoljno micao ušima. Dok je pastuhu vidao rane, Jim je razmišljao tko bi mogao učiniti takvu podlost. Zaključio da je to mogao biti jedino Wayne Callaghan.

Malo zatim pojave se oba

brata Uvalde s još tri jahača.

— To je bio Wayne Callaghan — suho reče Bill Uvalde Jimu. — Pastuh ga je zbacio a Callaghan se zakleo da će ga pripitomiti. Poručio ti je, ako mu imaš što reći, da ćeš ga naći u Uvalde Cityju.

Jim samo kimne glavom na te pomalo podrugljive riječi. Osedla pastuha kojeg je namjeravao jašiti bez mamuza tako da ga ne bi boljelo. Uzjaši i uputi se k izlazu iz doline.

— Wayne Callaghan mi je rekao da ga možeš naći u salunu — obrati se Jimu čuvar. Zatim nastavi: — Čuo sam da je mamuzama ozlijedio tvog pastuha. Samo pripazi, brate, Wayne Callaghan je opasan. Ne bi nikad bio predradnik da Uvalde ne trebaju njegovu pomoć kao revolveraša.

— A zašto ti radiš kod Uvaldea? — upita Jim i osjeti da čuvar nije prema njemu neprijateljski raspoložen.

— Još je i moj otac radio kod Uvaldea kada smo bili kod kuće na Mississippiju — mirno mu odgovori čovjek.

Jim Ames uputi se dalje razmišljajući da li da prvo ode u salun i obračuna s Wayneom Callaghanom. Nije se bojao tog predradnika koji je zapravo bio običan revolveraš, a predradnikom je postao zahvaljujući jedino svojoj vještini baratanja revolverom. Ranč konja bio je samo jedan od malih pogona moćnih Uvaldea i taj bi im revolveraš zatrebao samo ponekad, a čini se da je to bilo upravo danas.

Ali Jim Ames nije mogao ni htio vjerovati da ga Uvalde žele maknuti na tako nizak način samo zato da se domognu pa-

stuha i uštede tisuću dolara. Ne, nije mogao to vjerovati da bi Uvalde gazili po leševima kako bi ostvarili ono što žele. Još je vjerovao kako je to bila samo želja Waynea Callaghana da ga izazove i s njime odmjeri snagu.

Ali zar smije sada zbog tako nevažna povoda staviti svoj život na kocku?

Ne, nikako, jer Wayne Callaghan bi ga mogao ubiti ili teško ozlijediti pa više ne bi mogao izvršiti svoj zadatak.

Odluči pustiti Waynea Callaghana da ga čeka, a on će upravo ove noći ukrasti konje i odvesti ih. Skrene s puta i obide gradić čija su se svjetla krijesila u ponoć, pa se poslije pola sata oprezno približi skrivenom logoru, gdje ga je čekao brat sa svojom bandom.

* * *

Malo poslije ponoći Jim Ames ponovno se zaustavi kod stražara na ranču. Čuvar mu se nadmeno obrati.

— Zašto si došao natrag, ti budalo? Već sam čuo da nisi bio u gradu jer si se uplašio Waynea Callaghana. Pomislili smo da si pobjegao. No dobro, što...

Nije više stigao ništa reći, jer se Jim baci na njega i obim ga rukama uhvati za vrat kako bi ga spriječio da ne pozove u pomoć. Obojica padnu na zemlju i Jim ga snažno udari pod bradu. Stražar glavom lupi o stijenu i onesvijesti se.

Jim se polagano digne, a zatim se oglasi u noć poput sove, jedanput, dva puta, tri puta.

Ubrzo zatim pojavi se osam jahača — Jesse Ames sa svojim ljudima. Samo Big Bull Grey sjaši, odvede konja do jedne

usjekline u pećini i preuzme dužnost stražara.

— Moraš ga svezati — reče mu Jim pokazujući zarobljenog stražara koji je bio u nesvijesti.

— Sve ću ja učiniti — promrmlja Bill Grey.

Jim je znao da se moraju požuriti. On uzjaši i svi se upute u dolinu. Malo kasnije opkole zgradu ranča i unutra.

Sve je išlo kao podmazano. Ne samo zato što su imali sreću nego i stoga što su ovi opasni i iskusni momci znali kako se vode takvi pothvati.

Oba brata Uvalde svezali su za krevete još dok su spavali. Začepili su im usta da ne bi mogli vikati ni psovati.

U spavaonici su još dva kauboja svladali na spavanju, a zatim su svezali još dvojicu koji su se u međuvremenu probudili.

U glavnoj zgradi ranča bila je osim braće Uvalde još i krupna Meksikanka koja je vodila domaćinstvo, i Nell Uvalde. Sage Uvalde, koji je također stanovao ovdje, upravo je u podne otišao u pohode svom mladem bratu na plantažu pamuka. Odande je namjeravao obići i ostale rančeve i farme kojima su upravljali Uvalde. Negdje na putu vjerojatno se trebao sresti s opunomoćenikom pobunjeničke vojske Konfederacije i s njim se vratiti u dolinu po konje.

Jim Ames imao je samo minutu vremena za Nell Uvalde. Susreo ju je u gostinjskoj sobi i rekao:

— Žao mi je, Nell! Razočarao sam vas. Ja sam kapetan petog konjičkog odreda u Ohiju i imao sam zadatak spriječiti izručenje konja pobunjeničkoj vojsci. Zbog toga vas ne mogu povesti

sa sobom. Uistinu mi je žao što vam ne mogu pomoći.

Ona mu ništa ne odgovori jedino ga je iznenađeno gledala i klimnula glavom. Zatim se okrene na peti i stepenicama požuri u svoju sobu.

— Ne smijete napustiti kuću, vi ste ovdje zarobljeni, Nell, jeste li me razumjeli? — poviče za njom Jim.

Malo zatim pridružio se ostalim jahačima i sve je išlo svojim tokom. Jesse Ames i njegovi ljudi radili su kao pravi i iskusni poznavaoči gerilskog ratovanja. Razumjeli su se i u konje i stizali su sve sami obaviti. Bili su izvršni jahači i radili su sve točno po utvrđenom planu. Nápokon su imali pravi zadatak pred sobom.

Nije prošlo ni pola sata, a već su uspjeli sakupiti tisuću konja.

Kada je Jim Ames još jednom prošao pokraj glavne zgrade, ispred nje stajala je Nell u jahaćem odijelu.

— Jim, povedite me sa sobom! — moljakala je tako usrdno kao da se radi o životu i smrti.

— Ne mogu — odgovori joj Jim silazeći s konja. — Sa sobom vodim bandite. Uvalde će nas sigurno progoniti. Uz put će biti i prolijevanja krvi i mrtvih, bez obzira na mnoge druge poteškoće na koje ćemo ionako na putu nailaziti. Ne, nikako vas ne mogu povesti sa sobom. Nell, sada moram vas i Meksikanku zatvoriti u jednu sobu da ne biste suviše brzo oslobodile svezane muškarce. Uistinu mi je žao. Da smo se sreli pod drugim okolnostima...

— Oh, prestanite me tješiti — prekine ga ona oštro.

Zatim poslušno ode zajedno s

Meksikankom, koja je psovala, u jednu malu prostoriju s rešetkama, gdje ih Jim zaključa.

Kada je odlazio i vinuo se u sedlo, nije se više okrenuo. Ali osjećao je duboko žaljenje sjativši se Nell. Neprestano je mislio na nju kada se pridružio svom bratu na čelu kolone.

— Odmah ćemo ih tjerati prema sjeveroistoku duž ovih stijenâ koje zatvaraju dolinu od ostalog svijeta — poviče Jesse.

— Morat ćemo zaobići put koji vodi u grad da ne bi slučajno neki jahač koji se vraća iz grada naletio na nas i konje. Sigurno bi okrenuo konja i uputio se natrag u grad da alarmira ljude pa bismo navukli potjeru na vrat.

Jim je odmah znao što mu je sada zadatak. Brzo se odlučio i odgovori bratu.

— Dobro, Jesse, pobrinut ću se da nitko ne alarmira grad.

Okrene konja i uskoro stigne na put koji je vodio iz grada prema ranču. Jahao je nekih četvrt sata, a zatim se zaustavio i čekao posred puta.

Noć je bila tiha. Nebom su plovili oblaci i povremeno gotovo sasvim zatamnivali mjesec. Zvijezde na nebu Arizone svjetlile su jasnije no bilo gdje drugdje na svijetu, tako se barem činilo Jimu, a i prilično je zahladnjelo.

Jim Ames razmišljao je o Wayneu Callaghanu koji je negdje u gradu čekao na njega i zacijelo već izgubio svaku nadu da će se s njim boriti. Bilo mu je jasno da će Wayne Callaghan biti jedan od najopasnijih i najupornijih progonitelja koje ima uza se Sage Uvalde. Tek sada mu je postalo jasno koliko su male njihove šanse da

pobjegnu s ukradenim konjima pred progoniteljima.

Čuo je iza sebe u noći kako odzvanjaju konjska kopita. To se nije nikako moglo izvesti bez buke, a tisuću konja imalo je četiri tisuće kopita. Goniči su glasno vikali, pucketajući bičevima i lasom.

Da, bila je to prilična buka, ali drugog izlaza nije bilo. Sada, kada su konje otjerali iz doline i bili u bijegu, moraju prvih pedeset milja proći bez odmora i što je brže moguće stići do kanjona Chelly, da ih ne stigne potjera.

Iz grada se približavao neki jahač. Jim Ames ukoči se u sedlu. Njegovo sedmo čulo govorilo mu je da je to gotovo sigurno Wayne Callaghan, koji je uzalud čekao na njega u gradu. No sada mu je Jim Ames na raspolaganju. Sada se mora boriti za konje, jer borba koja ga sada očekuje nije više njegova osobna stvar.

Jahač mu je dolazio u susret. Obojica bijahu obasjani mjesečevim svjetlom i mogli su se dobro vidjeti.

Zaustave se na nekih desetak koraka udaljenosti.

Da, bio je to uistinu Wayne Callaghan.

— Kakva je to buka? Kao da su konjska kopita? Što je to?

— To je tisuću konja — mirno odgovori Jim Ames te nastavi.

— Ja sam Jim Ames, konjički kapetan Unije. Upravo sam sa svojim ljudima spriječio da pobunjenici Juga ne dobiju konje s Uvalda ranča za svoj specijalni odred kojim su namjeravali doći u Kolorado i ondje zaposjesti rudnike zlata i srebra. Bila je to vojnička akcija, Callaghane.

Revolveraš je nepomično sjedio u sedlu i osluškivao buku konjskih kopita.

— Tako je to, dakle — polagano reče Wayne Callaghan.

— Već od samog početka osjećao sam prema vama neku odbojnost, kapetane. Moj me instinkt obično upozorava na opasnosti i htio sam vas izazvati da ustanovim što je s vama. Prvo sam pomislio na bandu konjokradica, na zloglasnu bandu Jessea Amesa. A i vi se zovete Ames, kapetane. Da li je to slučajno ili imate neke veze s tim zloglasnim banditom?

— Pogadajte, Callaghane — suho mu odgovori Jim.

Wayne Callaghan vrlo je pažljivo razmišljao da ne načini neku grešku. Kao što je ranije želio borbu i čak zlostavljao Jimova konja kako bi dobio povod, sada je oklijevao. Ne iz straha nego iz drugog razloga. Htio se vratiti u grad i napraviti uzbunu. Nije želio riskirati.

Ali Jim Ames mirno mu se obrati.

— Čudne se stvari zbivaju na svijetu. Nisam se želio s vama upustiti u borbu, Callaghane, jer sam prvo želio izvršiti svoj zadatak. A sada mi se čini da se vi ne želite upustiti u rizik, ali drugog izbora nemate. Svim ću vas silama spriječiti da pođete u grad i upozorite Uvalde. Ili ćete postati moj zarobljenik ili se morate upustiti u borbu.

Callaghan je trenutak razmišljao, a zatim je shvatio da nema drugog izbora.

Ostao je mirno sjediti u sedlu, samo je rukom izvukao revolver, podigao ga i ispalio prvi metak. Pri tom je osjećao zadovoljstvo, jer uvijek je u prednosti onaj koji prvi ispali metak.

Ali Jim Ames ne zatetura u sedlu i nije se moglo primijetiti da je ranjen.

Prije no što je Wayne Callaghan uspio ispaliti drugi hitac, pogodi ga metak kapetana Amesa ravno u srce.

Kada je Callaghan padao s konja, Jim opipa svoje rebro. U predjelu srca zaglavio mu se metak Waynea Callaghana i pekao ga poput užarenog željeza. Jim Ames je stenjao. Pogleda dolje na Waynea Callaghana koji je ležao na zemlji raširenih ruku i nogu kao da se odmarao.

— Žao mi je — promrmlja Jim Ames. — Došao sam ovamo kao vojnik da izvršim zapovijed. Htio sam ti se maknuti s puta, Callaghane. Ostavio sam te da me čekaš u salunu i priželjkivao sam da ondje ostaneš što duže.

Ponovno se vine u sedlo i osluškujući pogleda prema gradu, gdje su se zacijelo čuli meci, ali se nitko nije pojavljivao. Kuće su bile u mraku.

Tko zna zašto nitko u gradu nije reagirao na pucnjavu, pomisli Jim. Okrene konja i uputi se za Jesseom i ostalima.

Oni su u međuvremenu prilično odmaknuli. Jim je dugo jahao dok ih nije stigao. Amesova družina tjerala je konje prema sjeveroistoku, tik uz stijene i obronke koji su okruživali dolinu odakle su došli. Bilo je veličanstveno kako su se kretali kroz noć obasjanu mjesecinom. Premda su životinje bile neprestano jedna uz drugu, ipak im je trebalo prostora. Oblikovale su dugi klin, koji je ponekad bio duži i uži a katkad kraći i deblji.

Devet jahača imalo je težak posao. Ne samo da su nepresta-

no morali tjerati konje, nego i paziti da ih neprestano oblikuju u klin.

Jim Ames je pomagao gdje god je to bilo potrebno i kako je znao i umio. Iako je bio izvrstan jahač, ipak je uskoro shvatio da je to posao koji se ne može tek tako naučiti, samo za to što je netko kauboj ili konjokradica.

Za tjeranje krda konja preko divlje zemlje bila je potrebna nadarenost.

Jim Ames uistinu je pronašao za taj posao najbolje ljude kakvih nije bilo na tisuću milja daleko.

VI

Kada je svanulo bili su prešli dvadeset milja, a znali su da su Uvalde zacijelo već sakupili sve svoje jahače i krenuli u potjeru.

Ljudi iz moćnog plemena Uvaldea bijahu rastrkani posvuda po zemlji. Potrajat će neko vrijeme dok se svi sakupe i pođu u potjeru.

Nekoliko jahača koji su trebali otkriti u kojem je smjeru krenulo krdo, sigurno je već bilo na putu.

Kada su krdo tjerali preko nekog uskog prijelaza, Jim Ames je ostao straga i nije trebao dugo čekati da ugleda prvog jahača koji im je bio na tragu.

Ali to nije bio jahač. To je bila Nell Uvalde. Jašila je svog brzog i izdržljivog konja, a straga u sedlu imala je zavežljaj. Nekako je uspjela pobjeći iz sobice s rešetkama, gdje ju je Jim zaključao zajedno s Meksikanom.

Jim izađe iz zaklona i primijeti da ona ima u bisagama čak i pušku. Kada ga je vidjela, njen se konj zaustavi.

– Nell, što to znači? – upita je ogorčeno Jim.

Ona energično podigne bradu i uspravi se.

– Želim stići u Kansas City. Dovoljno sam vitka da sam se mogla provući kroz rešetke. Ali na ranču nisam nikoga oslobodila. Uzela sam samo svoj zavežljaj, konja i uputila se za vama. Ne mogu se više vratiti natrag. Uvalde bi me strašno kaznili što nisam oslobodila Stappa i Billa. Jime, neće mi se uskoro pružiti ovakva prilika da pobjegnem od Uvaldea. Dopustite da pođem s vama do Kansas Cityja. Želim biti slobodna. Kod Uvaldea sam bila u neku ruku zarobljenica. A nisam nikoga od njih podnosila.

– Wayne Callaghan je mrtav – reče kruto Jim. – Njega ste se najviše bojali, nije li tako, Nell?

– Osim Stappa i Billa ima još tucet drugih Uvaldea koji mi se nikad nisu dopali i kojih se bojim. Želim s vama poći samo do Kansasa, a ja znam raditi, mogu vam kuhati i...

– Ne može – grubo je prekinu Jim. – Ja tjeram ukradene konje s družinom koja se sastoji od bandita i odmetnika. Što mislite, Nell, svake će noći biti svade. Ne, ne mogu vas nikako povesti sa sobom. Imam dovoljno drugih briga koje moram riješiti, a koje...

– Onda ću jašiti iza vas – upadne mu u riječ Nell. – Nitko mi ne može zabraniti da idem sama svojim putem. Zar mi možda i to namjeravate zabraniti? Zar me silom želite vratiti Uvaldeama, kojima možda neću nikada više uspjeti pobjeći jer neću imati za to više ni snage niti hrabrosti.

Sjedio je nepomično u sedlu i osjećao da djevojka krije neku tajnu. Ali što da učini? On je silom ne može natjerati natrag. Osjećao je da ne zna izlaz iz te situacije.

– Nell, držite se što dalje od nas – reče on napokon. – Ako moji banditi opaze da za njima jaši djevojka, možda ćete požaliti što se otišli od Uvaldea.

Okrene konja i uputi se za stadom. Nije bio sasvim siguran da je pravilno postupio.

* * *

Kada je stigao do stada i jašio uz Jessea na čelu, Chelly Hills im je bio gotovo nadohvat ruke. Točno na istoku, još pola milje daleko, zjapio je golemi otvor ulaza u kanjon Chelly.

Jim ukratko o svemu obavijesti Jessea. Zatim Jesse pozove Monka Dancea i prepusti mu vodstvo kolone. Oba brata maknu se u stranu i zaostanu.

Kada se prašina slegla, vidjeli su potjeru koja je bila udaljena otprilike jednu milju.

– Do sada smo ih nadmudrili – reče Jesse Ames. – Ali moramo ih zadržati do ulaza u kanjon. Životinje se moraju malo odmoriti. Dakle, nas dvojica ćemo ih zadržati!

Jim kimnu i pogleda prema jugu ogledavši se gdje je Nell Uvalde. Krajolik prema jugu bijaše nepregledan. Bilo je mnogo uzvisina i udolina, a sve je bilo posvuda obraslo grmljem.

Jim pogleda prema konjima. Čelo kolone upravo je nestajalo u otvoru kanjona. Prašina se bila toliko uskovitlala da se jedva moglo raspoznati jahače i konje. Jim se ponovno okrene prema jugu i tada ugleda djevojku koja se približavala tik uz str-

me obronke. Vidio ju je samo djelić sekunde, a zatim je opet nestala između stijena i žbunja. Ali ipak je mogao opaziti da se sa strane približava otvoru kanjona.

On lagano uzdahne. Njegov brat Jesse začu njegov uzdah i stane ga ispitivački promatrati.

— Ako si već sada zabrinut — reče Jesse suho — tada se nisi smio uopće u to upuštati. Poslije će biti mnogo više razloga za zabrinutost.

Nakon tih riječi okrene konja, a Jim ga je slijedio. Morali su požuriti, jer im se potjera sve više približavala.

Pred ulazom u kanjon konji su se nagomilali i nisu mogli ući. Prašina se uzbivala poput crvene magle. Lagani vjetar nosio je oblak prašine prema jugu, a Jim je znao da će se Nell Uvalde gotovo neprimjetno približiti ulazu u kanjon.

On ljutito opsuje i ponovno osjeti kako u njemu raste bijes na ovu — po njegovu mišljenju — tvrdoglavu djevojku.

Ali malo zatim dobio je zaduženje. Jesse i on trebali su nadgledati krdo. Pecos i Brazos, nazvani po rijekama, ostali su na kraju i radili kao pomahitali kako bi i posljednje konje uguurali u kanjon. Unutra je vjerojatno bilo neko usko mjesto kroz koje su konji morali proći i tako su se na ulazu svi zaglavili.

Progonitelji su se sve više približavali. Vjerojatno su predviđali da je ostalo samo nekoliko goniča na kraju i da će odmah prijeći u napad.

Jim i Jesse ponovno su malo izjašili iz prašine, a zatim se zaustavili i skočili sa sedla s puškama u ruci. Obojica su pucali

klečeći. Tako su bili u prednosti pred progoniteljima jer su mogli mirno i sigurno ciljati.

Konj Stappa Uvaldea bio je pogođen prvim hicem. Zatim je bio pogođen i jedan od jahača koji se zaljulja u sedlu i padne prema naprijed obgrlivši vrat konja. Njegov konj skrene u lijevo, a ostali jahači, koje je predvodio Bill Uvalde, skrenu u lijevo zaklonivši se u nepregledno žbunje, gdje je već malo prije i Nell potražila zaklon.

Stapp Uvalde brzo se zakloni iza svog mrtvog konja i više se nije pojavljivao.

Uvaldeini jahači napast će sada s juga, u to je Jim bio siguran. Posavjetuje se s Jesseom. Oni se podignu, potrče prema konjima, uzjašu i krenu za krdom. Stapp Uvalde, koji se zaklonio iza konja, vjerojatno nije tako brzo mogao osloboditi pušku iz navlake. Jer, kada je počeo pucati, oba brata Ames nestanu iza posljednjeg konja u kanjonu. Kanjon se brzo sužavao, a okruživale su ga strme stijene s dubokim raspuklinama.

Već nakon nekih dvije stotine metara počelo je suženje. Tu su se tiskali posljednji konji, a osim Pecos i Brazosa Kanea, ovdje je bio i Walk Chipway. Oni su ljutito psovali, kada na jednom doleti nekoliko hitaca u kanjon. Dva su konja bila pogođena, a zatim je pucnjava prestala. Progoniteljima je postalo jasno da ne mogu pucati na slijepo u kanjon gdje se uzdigla prašina, jer će poubijati konje kojih su se htjeli ponovno doći.

Nešto poslije Jim i Jesse Ames projašu iza posljednjeg

konja kroz usko grlo kanjona i potraže zaklon.

— Ovo smo za sada sredili — reče Jesse. — Sada se možemo nekoliko sati odmarati. Na kraju kanjona nalazi se predivna dolina sa zelenim pašnjacima i vodom. Uvalde mogu birati da li da ovdje pričekaju dok ne budu mogli proći ili da zaobidu tridesetak milja kroz vrlo težak teren. Taj zaobilazak njihovi konji neće moći tako brzo svladati. Mislim da se možemo odmarati do ponoći, a zatim krenuti za krdom. Ali ti ćeš morati ovdje ostati sve dok ne počne svitati, za slučaj da progonitelji izaberu ovaj put.

Jim Ames potvrdi. Shvatio je da mora pokrivati njihov bijeg. Jesse Ames i njegovi ljudi morali su konje provesti kroz brda i brežuljke, a kako ih je bilo brojčano malo, to su mogli napraviti jedino majstori gonjenja. Oni su se najlakše mogli lišiti Jimove pomoći, jer on nije bio vičan tome poslu.

— Poslat ću ti nešto za jelo, a i sam ću doći da ti kažem kako ćeš nas dalje slijediti.

Jesse Ames još jednom pogleda na suženje kanjona. Iako se prašina slegla a pogled sezao daleko po nizini, nije mogao ništa vidjeti. Jesse pride svom konju i uzjaši ga.

— Hvala što si mi pomogao, brate — reče mu Jim.

— Ne govorimo više o tome — prekine ga Jesse. — Naše šanse da stignemo s konjima do Kanskasa nisu veće negoli jedne ptičice koja je suviše visoko poljetjela u zrak i gore je susrela orla. Takva se ptičica neće moći dovoljno brzo spustiti u šumu. Bit će raznesena u zraku, a perje će naokolo letjeti. Ja sam tvoj

brat i pomažem ti da izvršiš svoj zadatak jer ti bi se ionako upustio u to i bez mene. Uvijek ću ti pomagati jer sam ti brat. Nema smisla razmišljati o tome da li će nam biti udijeljeno pomilovanje ili ne, jer će samo nekolicina srećkovića živiti stići u Kansas. To ti mora biti jasno, Jim. A možda ćeš baš ti biti prvi mrtvac. Tada će ionako biti sve gotovo.

On odjaši, a Jimu je još u ušima odzvanjao njegov hladni glas. Gledao je za njim i osjetio žaljenje. Sve što ga je sada u životu okruživalo, bilo je neveselo i neugodno. Pitao se kako će sve to završiti, ali odgovor nije znao.

* * *

Poslije jednog sata Uvalde su pokušali ući u kanjon. Jim Ames otjerao ih je s nekoliko hitaca i tako je bio neko vrijeme mir. Uvalde su znali da je tješnac kanjona blokiran, a Jim je bio gotovo siguran da nisu spremni na veliki zaobilazak. Radije će ostaviti konje da se odmire i vjerojatno dočekati pojačanje i — noć.

Zatim je sve bilo tiho u kanjonu. Nešto kasnije došao je Pecos i donio mu jelo. Kuhar je spremio kolač, odreske i jaku crnu kavu. Jim je jeo s tekom i legao na pola sata da se odmori, a za to vrijeme Pecos je stržario. Pecos je bio mršav, rošav, šutljiv momak i hramao je na lijevu nogu. Čak ni ovdje u Amesovoj bandi nitko nije znao njegovo pravo ime.

Kada se smračilo, Jim Ames se probudi a Pecos ga izvijesti:

— Dobili su pojačanje — reče suho. — Došlo je više od deset- tak jahača preko čistine. Ali Sa-

ge Uvalde nije među njima. Ovo se mjesto lako brani, ovdje može jedan jedini čovjek zadržati čitavu armiju. To je uistinu lagani zadatak, kapetane.

Nakon tih riječi izgubi se.

Jim Ames ostao je ponovno sam, a na kanjon su se počele spuštati prve sjene noći. Nije dugo potrajalo kad začu da se netko približava. Osjećao je da je to sigurno djevojka koja se prikrada. Uto se ona ogласi.

— Jime, nećete me valjda ustrijeliti ako se približim?

— Već sam vas odavno čuo i od početka sam znao da se ovdje skrivate — odgovori on mrzovoljno.

Ona mu se približi.

— Gladna sam — reče Nell.

— Na kamenu i lanenoj krpi ostalo je malo kolača — reče on. — A u boci ima još hladne kave. Zacijelo ste već sada i sami shvatili, Nell, kako je nemoguće na taj način stići do Kansasa. Ne možete se stalno prikradati iza krda, a ja da vas hranim. Zašto niste razumni? Razmišljam o tome kako bi bilo da vas svežem na vašeg konja i otjeram iz kanjona. Tada ćete biti opet u...

— To nećete učiniti! — reče ona oštro i odlučno.

Zatim slasno pojede ostatak kolača i popije malo kave.

Jim je napeto osluškivao kako bi čuo svaki šušanj, a najednom začuje u blizini jecaj.

To je ona plakala.

— Jime, zašto ne možete shvatiti da sam u nevolji i da mi je potrebna pomoć? Ja jednostavno ne mogu duže ostati kod Uvaldea, jer...

— Djevojko, shvatite da je nemoguće da vas povedem sa so-

bom — reče joj on gotovo grubo.

Ona se najednom digne i uputi se prema njemu, zatim sjedne tik uz njega i reče:

— Sada ću vam ispričati istinu o sebi, jer se ne mogu više izdavati za Nell Uvalde.

— Oho, a kako se onda zove-te? — upita je on iznenađeno.

Ona je oklijevala, a zatim mirno reče:

— Zovem se Ginger Lee i pjevala sam u salunu u Omahi. To je bilo prije gotovo godinu i pol dana, a tada sam već odavno bila punoljetna.

— Gle, gle! — reče Jim. Njegov je glas zvučao iznenađeno, gotovo posprdno. — To mora da je neka napeta priča. Kako ste onda dospjeli u ovo pleme kao Nell Uvalde?

— To je bilo sasvim jednostavno — objasni ona. — Prava Nell Uvalde razboljela se putem u Omahu. Morali su je iznijeti iz poštanske kočije i ustanovilo se da ima tifus. Odmah su je odveli izvan grada u jednu kolibu gdje je bila izolirana. Ja sam se brinula o njoj od trenutka kad su je iznijeli iz poštanske kočije. Slučajno sam se zatekla u blizini. Budući da je liječnik bio odsutan, da je nekoliko sati trebalo dok nije došao i ustanovio bolest, ja sam za to vrijeme bila sama s njom u hotelskoj sobi. Pošto sam provela s njom nekoliko sati, zatražili su da napustim grad. Tako sam i ja pošla s njom u tu kolibu i brinula se za nju kako sam najbolje znala. Nell Uvalde mi se sažalila. Bila je mlađa od mene i vrlo lijepa. Kao andeo. Mnogo mi je pričala o sebi, gotovo sve. A što je zatajila, to sam saznala kada je bila u groznici. Osim to-

ga, sve je bilo napisano u njenom dnevniku. Kada je umrla, a ja se nisam zarazila, otišla sam odande. Zatim sam došla na pomisao da pođem umjesto nje kod bogatih i moćnih Uvalda. Znala sam da nije imala više nikog svog, a da je Uvalde ionako nisu nikada vidjeli. Oduvijek sam željela biti dijete bogatih roditelja i pripadati nekom moćnom i bogatom plemenu. Ja sam rođena u cirkuskim kolima. Moji roditelji su plesali na žici. Uvijek sam se divila bogatoj djeci, koja...

Ona prekine i zatim ponovno gorko nastavi.

— Dakle, htjela sam se uvući na mala vrata u bogatstvo. Ali to je bilo pogrešno. Ovo pleme ne vrijedi ništa. Sve su to zli momci, a bježe za svakom suknom. A jedan od njih vidio me jednom u Omahi. Trebali su mu tjedni i mjeseci da konačno otkrije kako sam veoma slična onoj Ginger Lee s pozornice, odnosno da sam to vjerojatno ja. A on me gadno ucjenjivao. Prijetio mi je da će sve otkriti i...

Ponovo prekine, grlo joj je bilo suho i hrapavo.

— A sad želim natrag u Kansas, u moj stari život. Zašto mi nećete pomoći. Ja se mogu braniti od muškaraca, ali ne mogu dalje živjeti kao Nell Uvalde. Bila je to prijevara! A ja sam shvatila da se prijevarom ne postaje sretan. Sada znate sve o meni, ili možda mislite da sam lagala?

On joj odmah ne odgovori. Najprije je dobro razmislio o svemu što mu je rekla. On sam postao je oficirom jer mu je to omogućio brat nepošteno zaradenim novcem. Zbog toga je

osjećao duboku krivnju i javio se za taj zadatak. I sam je osjećao da je živio na prijevari. Na neki način njih su dvoje slični. — Vjerujem vam, Nell! O ne, vi se zovete Ginger, dakle, vjerujem vam Ginger — promrmlja on nježno. — Ali doveli ste me u vrlo nezgodan položaj, a sebe u opasnost. Znam, ne možete se vratiti Uvaldeama, ali...

On zašuti. Ispred njih u kanjonu začu se neki glas. Nekome je ipak uspjelo došuljati se u kanjon.

— Hej, čujete li me, vi bando jenkijevska?

Jim je vjerovao da je to bio glas Billa Uvaldea, pa mu odgovori.

— Samo nemojte pokušati doći ovamo! Ovdje će vas dočekati vruće olovo. Ostanite napolju i pričekajte dok kanjon ne bude slobodan, ili podite zaobilaznim putem!

— Aha, Jenki, kapetan osobno! — bio je bez sumnje to glas Billa Uvalde. — Nemate šansi, na vašem tragu ima nas više od stotinu. Ne možete otjerati konje tisuću milja daleko a da vas ne stignemo. Predajte se! Pustite krdo natrag i nestanite! Mi ćemo vas pustiti da pobjegnute i nećemo vas više progoniti.

— Konji su ratni plijen Unije, a ja ću taj plijen braniti do posljednjeg metka!

Kada je Jim Ames to rekao, nešto se pomakne. I tada se dogodilo. Bio je to jedan od onih glupih slučajeva koji katkad odlučuju o velikim stvarima, a da uopće nisu s njima u vezi.

Riječi Jima Amesa jako su razbjesnile Billa Uvaldea ili nekog od njegovih ljudi. U svakom slučaju, netko je najednom počeo pucati iz puške, iako je u

kanjonu bilo tamno i nije mogao vidjeti svoj cilj. Metak se odbio od stijene i doletio točno ondje gdje se Jim Ames podigao.

On padne bez glasa na zemlju.

Ginger Lee, koja se dosad zvala Nell Uvalde, lagano zaviče.

Zatim je sve utihlo, a ona je kleknula pokraj Jima i prstima ga oprezno opipala. Odmah je osjetila da je još živ, ali ranjen. Sada se nije više mogao boriti, a što ako navale Uvalde?

Ona napipa ranu na glavi. Krv mu je gotovo već natopila kosu. Kroz tišinu je odzvanjao prodoran glas Billa Uvaldea.

— Hej, kapetane, zašto ne pucaš? Zar nas ne vidiš? Da dođem po tebe?

Nije dobio odgovor jer se Ginger Lee nije htjela odati.

Bill Uvalde čekao je gotovo minutu. Zatim još jednom poviče, a njegov glas dolazio je sve bliže.

— Hej, kapetane, zašto mi ne odgovaraš? Ili smo te ovim metkom već pogodili?

Jim Ames nije mogao odgovoriti, a Ginger Lee nije htjela. Ali ona ipak zgrabi Jimovu pušku i počne pucati kroz suženje koje je bilo toliko usko da su jedva mogla proći tri jahača jedan uz drugog.

Njeni su im pucnji dokazali da je suženje još blokirano. Oni su uzvraćali mecima koji su se odbijali o stijene i opasno zujali naokolo kao stršljeni.

Zatim se ponovno sve umiri. Djevojka izvadi iz Jimova kaputa metke i napuni pušku. Osluškiвала je, ali nije čula ništa. Nitko se nije približavao suženju.

Čula je samo Jimovo stenjanje. Dakle, osvijestio se i pokušava se sjetiti što se dogodilo i zašto ga tako boli glava. Ona mu smireno reče:

— Sve je u redu, Jime! Momci nisu prošli ovuda.

Kada je to rekla, još je nekoliko puta opalila prema otvoru. Ali hici joj nisu bili uzvraćeni. Samo se iz daljine čuo neki ljutiti glas.

— Već ćemo te uhvatiti, Jenki — kapetane! Tebe i tvoje konjokradice.

Jim Ames čuo je te riječi, shvatio im smisao, iako ga je veoma boljela glava. Shvatio je da je djevojka pucala umjesto njega. Da nije bilo tako, on bi odavno bio mrtav, a Uvalde bi došli do njega i napali Jessea i njegove ljude. Zadatak bi tako propao, a konjica Konfederacije dobila bi konje, ubrzo stigla na Colorado i ondje zaposjela rudnike srebra i zlata. A sve je to Ginger Lee s nekoliko metaka spriječila — ili barem zaustavila. Nije samo on, Jim Ames, njen dužnik. Rukama obuhvati glavu, podigne se s poda i tako je nešto bolje mogao podnositi strašnu glavobolju. Osim kave imao je ovdje još bocu s vodom. Djevojka je namočila rubac i stavila mu ga na ranu. To mu je godilo.

— Jime, morate se malo odmoriti — reče mu. — Opustite se, pokušajte neko vrijeme ne misliti ni o čemu. Samo tako popustit će vam bol u glavi. Ja mogu ovdje stražariti.

VII

Prilično dugo bio je u polusnu — možda duže od jednog sata, a ležao je potpuno opušte-

no. Zatim začu da se približava neki jahač, trgne se i osjeti bol u glavi.

Bio je to Ješše, a kada je sjasio, upita:

— Sve u redu, Jime, Oho, tko je to s tobom?

Jesse je tek sada otkrio djevojku koja se sakrivala iza stijene. Očito nije mogao odmah okriti da se radi o djevojci.

— Sve je u redu, Jesse — reče Jim potišteno. — Okrznuo me metak po glavi — glupi događaj. Metak se odbio o stijenu i pogodio me u zaklonu. Ono tamo je gospodica Ginger Lee. Bio sam u nesvijesti i nisam se mogao boriti, a ona je uzela moju pušku i zaustavila Uvalde da ne uđu u kanjon. Inače bi oni prošli pokraj mene i stigli do vas, a možda bi vas uhvatili na spavanju. Ginger, ispričajte Jessu ono što ste meni ispričali. Jesse je moj brat.

Jesse se polagano približi i po njegovoj sjeni moglo se vidjeti da u ruci ima spreman revolver.

Kada se gotovo sasvim približio Ginger Lee, iz džepa košulje izvuče šibicu i kresne je. U desnoj ruci još je imao spreman revolver. On je bio oprezan i sumnjičav poput vuka, koji se već jednom uhvatio u stupicu. U svjetlu goruće šibice promatrao je djevojku. Ginger je gurnula svoj šešir na vrat i mirno ga gledala u oči. Nekoliko trenutaka su se promatrali. Zatim se šibica ugasi.

— Baš sam znatiželjan kako izgledate, gospodice Lee — reče Jesse Ames mirno slušajući što mu je Ginger rekla u nekoliko riječi.

On bi je prekidao tu i tamo postavivši poneko pitanje, a ka-

da ona završi, oboje su šutjeli.

Zatim se Jesse obrati Jimu i reče:

— Jime, morat ćemo je povesti do Kansasa ili barem negdje gdje će imati priliku otputovati za Omahu. Mi smo njeni dužnici, Jime. Sudbina je tako htjela.

— Ali ona je vrlo privlačna, a kad se sretne s onim divljim momcima...

Jima je toliko boljela glava da nije mogao naći prikladne riječi. Ali Jesse ga je odmah razumio.

— Ovi divlji momci zahvaljuju joj što su ostali živi — reče on. — Ja ću im to reći tako da ne bude zabune. A tko je ne bude poštivao i štitio kao vlastitu sestru, toga ću odmah ustrijeliti. Stvar je potpuno jasna.

On se obrati Ginger:

— I vi ćete se morati pridržavati nekih pravila.

— To znam — promrmlja ona. — Znam da se moram prema tim momcima ponašati kao prema braći.

— Tako je — reče on i sjedne do Jima.

Kresne još jednu šibicu i pogleda njegovu ranu.

— No, dobro — reče — hoćeš li moći dalje s nama ili ćeš za neko vrijeme otpasti?

— Čuvat ću ova suženja sve do svanuća — odgovori Jim.

— Onda u redu, jer kad se vratim, krećemo dalje.

Kada je Jesse to rekao, još je nekoliko trenutaka oklijevao. Ali brzo se odlučio. Objasni Jimu nekoliko oznaka na koje će morati obratiti pozornost kada pođe odavde i uputi se za njima. Jim sve točno zapamti. Malo zatim ostao je sam.

Ginger Lee na trenutak mu

pride, stavi ruku i na ramé i upita ga nježno.

— Mogu li ostati uz vas?

— Ne, jer kada pođem oдавде, morat ću oštro jahati. A mog Apaša teško može koji konj slijediti.

* * *

Neprestano je hladio ranjenu glavu mokrom maramicom koju mu je ostavila Ginger Lee i duboko u sebi se radovao što mu je ostalo nešto od nje.

Da li sam se zaljubio u nju? Postavljao je sam sebi pitanje, i osjećao neki čudan nemir.

Vrijeme je polagano prolazilo.

Bolovi u glavi pomalo su popuštali, ali znao je da će se ponovno javiti kad se bude počeo kretati. Nekoliko puta uhvatio je samog sebe kako drijeva, ali se trsio da ostane budan. Zatim se napokon pokaže prvi trak svjetlosti novog dana u kanjonu. Napolju na čistini bilo je sve svjetlije i svjetlije.

Najednom Jim ugleda kako u kanjon ulazi jedan jahač, polagano i oprezno. Bilo je očito da je došao pregovarati. Kada se dovoljno približio, poviče:

— Ja sam Sage Uvalde! Htio bih s vama razgovarati!

— Pridite bliže — odgovori mu Jim.

Sage Uvalde približi se na nekih dvadesetak koraka, a zatim se zaustavi usred suženja. Na slabom svjetlu Jim je morao primijetiti da je Uvalde prašan i umoram od duga jahanja. Vjerojatno je doveo pojačanje. Zatim reče:

— Prevarili ste me, kapetane. Ali nemate nikakve nade. Napolju je sedamdeset ljudi, a neki kuriri su već krenuli. Jedinice

Konfederacije presjeći će vam put, kapetane. Predajte se! Tada vas neću dati objesiti kao konjokradicu. Oslobodite put kako bih mogao uzeti svoje konje.

— Ne! — mirno mu odgovori Jim Ames. — Ovdje neće nitko proći. Ja ću ovdje ostati čitav dan a možda i noć. Nećete nikada više dobiti natrag svoje konje. Oni su ratni plijen. Ali, spreman sam o tome razgovarati s vama. Dat ću vam potvrdu, ako želite tada ćete moći...

— Objesit ću vas, kapetane!

Reče to oštro i nepomirljivo, zatim okrene konja i ode.

Malo poslije Uvalde su napali. Bio je to žestoki napad, u kanjon je ušlo više od trideset jahača. Ovaj je napad također potvrđivao da su Uvalde i njihovi ljudi pristaše i prijatelji Konfederacije Juga, da ovu borbu smatraju osobnom stvari i da se sada osjećaju kao vojnici.

Jim Ames pucao je mirno i točno. Morao je pucati u konje, jer je jedino tako mogao zadržati napad. Kada su prvi konji pali pod svojim jahačima, nastala je zabuna. A kada su se jahači zaglavili u suženju, a Jim Ames pucao na njih iz dva revolvera, nastala je prava zbrka. Nekoliko mrtvih konja zakrčilo je suženje. Ali napadači su se sklonili lijevo i desno u zaklon. Nekolicina je čak ležala s mrtvim konjima. Jim je znao da će biti još gore. Kada je ponovno napunio oružje osjetio je da bolovi u glavi postaju snažniji. Katkad bi osjetio jaku vrtoglavicu i pobojavao se da neće izdržati.

Bilo je neko vrijeme tiho, a i razdanilo se. Gore na obroncima kanjona sjalo je sunce. Za-

tim uslijedi i drugi napad, ovog puta pješice. Bila su šestorica, pucali su svaki iz dva revolvera i provlačili se kroz suženje. Pri tom su urlali kao pobunjenici Juga. Sve je značilo da to smatraju vojničkim napadom. Jim Ames je doduše imao na početku nesreću kada ga je pogodio metak, ali sada je imao sreću jer ga kiša metaka nije pogodila. Zaklonio se i pucajući nastojao odbiti napad.

Prije no što su se šestorica napadača približila, on ih nekoliko pogodi, te oni odustanu i počnu se povlačiti. Jedan je bio mrtav i ostao je ležati.

Jim Ames osjećao je gorčinu. Želio je skočiti na konja i okrenuti leđa ovom strašnom mjestu. Borba je bila užasna. Ali, znao je da je za vrijeme rata bilo mnogo strašnijih borbi od ove koja se vodi na kraju rata. Tješio je samog sebe kako je ovdje nekoliko ljudi poginulo i iskrvarilo, ali je možda time bio stotinama i tisućama spašen život. Ne, on mora spriječiti da tisuću ovih konja dođe u ruke pobunjenika. To je bio njegov zadatak.

Sati su prolazili. Jim Ames izračunao je da je u međuvremenu nekoliko progonitelja vjerojatno pošlo zaobilaznim putem i vjerojatno već ondje stiglo. A drugi su zatvorili izlaz iz kanjona, tako da su sada u stúpici. Izvuče svog konja iz usjekline stijene, osedla ga i uzjaši. Jašio je polagano kako Uvalde ne bi čuli topot kopita. Želio je da vjeruju kako se on još nalazi ovdje.

Kada je napustio kanjon slijedeći široki trag krda koji je vodio kroz zelenu dolinu, opazi da nije smio dulje čekati. Iz klanca s južne strane pojavilo se neko-

liko jahača čiji su konji umorno posrtali. Kada su ga ugledali, obasuli su ga vatrom, ali udaljenost je bila prevelika. Jim Ames je i dalje slijedio trag.

* * *

Kada se dva sata poslije ponoći – dakle nakon šesnaest sati jahanja – zaustavio pokraj logorske vatre Amesove družine, pristupi mu brzo Jesse Ames i prihvati ga s konja. Kada ga je položio na zemlju, Jim se onesvijestio i Jesse ustanovi da ima visoku vrućicu. Muškarci su promatrali Jima.

– Možda on i nije tako čvrst kao što smo mi to vjerovali – promrmlja Monk Dance.

Ginger Lee koja je malo podalje spavala u nekoj improviziranoj kolibi od granja, čula je posljednje riječi.

– Jedan je čvrst a drugi je manje čvrst – reče ona. – Ali, najvažnije je da ste vi čvrsti kao družina.

Ona se odmah primi posla, opere Jimu lice i rashladi mu glavu. Ležao je bez svijesti, a ona osjeti da se opustio i da vrućica pomalo popušta.

Jesse Ames u međuvremenu pođe do njegova konja i vrati se nekoliko milja njegovim tragom. Zatim se vrati do vatre i reče:

– Očito je imao veliku prednost. Mi ćemo se ovdje odmoriti još dva sata do svitanja. Monk, ti se vrati po Jimovu tragu dok se ne razdani. Tek se tada zaustavi i osiguravaj. Čim Jimu bude bolje, ostavit ću njega da te smijeni.

Monk potvrdi i odmah krene k svome konju. Ostali, koji nisu čuvali stražu uz krdo, poliježu da prikupe novu snagu.

Jesse klekne pokraj Ginger Lee promatrajući kako se ona trudi oko Jima.

— Zar ga volite? — najednom je upita kao da je to pitanje bio rezultat njegova promatranja.

Ona se lagano trgne i iznenađeno ga pogleda. Lice joj je bilo obasjano vatrom, i mogao je lako primijetiti njeno iznenađenje.

— Da li ga volim? — reče ona kao da samu sebe ispituje gledajući Jima. — Možda bih ga mogla voljeti. On je dobar, čvrst a ipak nježan. Da, mogla bih se u njega zaljubiti.

— Jeste li već ikada voljeli nekog muškarca? — upita je on nekako značajno.

Ona pogleda u daljinu i kimne.

— Zbog toga sam i otišla iz Omahe. Da, vjerovala sam da volim jednog čovjeka. On nije bio dobar, zbog toga sam pobjegla k Uvaldeama.

Njegovo lice oštih crta postalo je još izražajnije. Jedino su mu sive oči svjetlucale.

— Mislim da ste vi dobra djevojka. Ali sada se odmorite. Potreban vam je san. Ja ću se brinuti za svog brata. On mora za dva sata biti ponovno u sedlu. Tada se možete opet za njega brinuti, Ginger Lee.

Ona kimne i ode bez riječi do svoje kolibe od granja.

Poslije dva sata krenuli su, a Jesse je probudio Jima iz sna koji je gotovo ličio na nesvijest i stavio ga u sedlo.

Jim i Ginger slijedili su krdo konja. Monk Dance bio je daleko iza njih i osiguravao ih, tako da je ostalo samo sedam goniča. Ali oni su gonili životinje na

tako izvanredan način kao da ih je dvije stotine.

Jim Ames nije mogao kasnije objasniti kako je taj dan izdržao u sedlu. Kada se probudio uz vatru, njegova je glavobolja gotovo prestala i sjećao se proteklog dana kao neke ružne more. Ali osjećao je žestoku glad. Podigao se s ostalim momcima, oprao se na potoku, i prišao vatri gdje je kuhar skuhaio okrepljujuće jelo i jaku kavu. Muškarci su se od kave stvarno probudili, a i Jim je uskoro osjećao kako mu taj napitak dobro čini. On pogleda brata koji je žvakao i reče:

— Sada sam opet zdrav, Jesse. Monk Dance može opet biti gonič.

Tek što je to izgovorio, pojavi se u logoru Monk Dance i još sa sedla im dobaci:

— Momci, ako budete čekali još pola sata, posjetit će vas ujak Sage Uvalde i njegovi momci. Konji su im na izmaku snaga, ali vjerojatno su izračunali da bismo se mi na ovom mjestu mogli odmarati.

— Dakle, krenimo — reče kratko Jesse i kimne Jimu. — Budi samo oprezan, ne daj se uhvatiti. Uvalde bi te sigurno mijenjao samo za konje nije li tako?

— Boli li još glavica, kapetane — upita ga Monk s konja.

Jim pogleda gore prema njemu i mirno odgovori:

— Više ne.

Ali Monk Dance nije popuštao. Očito je htio svoje loše raspoloženje prenijeti na Jima i ponovno ga upita.

— Hoćete li i ovog puta uzeti sa sobom djevojku, kapetane? Mislim, ako vam opet bude zlo da vas ona može zaštititi.

Jim Ames nije se dao izazvati, jedino se smješкао i odgovorio Monku:

— Ovog ću se puta pokušati sam zaštititi. Napokon, čovjek se mora jednom i osamostaliti i pokušati se snaći bez guver-nante, nije li tako?

On ode. Monk Dance je gledao za njim sve dok nije zamaknuo za stijenu.

Jim Ames jahao je jedva deset minuta kad je otkrio progonitelje. Dan je bio svijetao i vidljivost je bila izvrsna. Jim je promatrao kroz dalekozor okolinu i otkrio na čelu duge kolone samog Sagea Uvaldea. Iza njega su jahali njegovi sinovi Bill i Stapp, zatim opet Indijanac iz Navaho plemena, Red Pete. Iza njih je bio poveći razmak, a zatim gusto nabijenih tridesetak jahača. A zatim je ponovno bio razmak pa su ostali jahači jahali prilično razdvojeno. Dakako, to je bilo zbog konja, jer su Sage Uvalde i njegovi najbliži ljudi jahali prvoklasne konje. Ali, svi su bili iscrpljeni.

Jim Ames uzme pušku i počne pucati. Sjašio je i legao iza žbunja. Kad su njegovi meci uzvitlali prašinu pred progoniteljima, Uvalde se odmah bace iz sedla i otkotrljaju do prvog zaklona. Zatim je sve utihnulo. Umorni konji stajali su pognutih glava i ispruženih nogu. Jim se uputi prema Apašu, vine se u sedlo i ode. Znao je da će Uvalde pretražiti žbunje slijeva i zdesna, što će ih opet zadržati nekoliko minuta. Jim je imao osjećaj da će Jesseu i njegovim momcima biti potrebna svaka minuta.

U smiraj dana pošao je polagano za Uvaldlama. Vidio je da su stigli do logora koji je malo

prije Jesse Ames napustio. Ali morali su prekinuti potjeru jer su bili i suviše iscrpljeni. Prije svega konji su se morali nešto dulje odmoriti. Jim je promatrao kako se Sage Uvalde brine da ljudi svakog konja obrišu i operu. Zatim su ih još malo vodili u krug prije no što su ih pustili da pasu. Mnogi od njih odmah su polijegali.

Jim je ocijenio da je Uvaldeama potrebno četiri sata odmora. I kad bi ponovno započeli oštru potjeru, ne bi mogli stići Jessea i njegovu družinu.

Prošlo je tri sata odmora. Ljudi i životinje su spavali i gotovo se nitko nije ni pomaknuo. Ali, tada je kapetan Jim Ames ponovno nešto otkrio.

Oko četrdeset jahača približavalo se s juga duž potoka. Nosili su sivoplave uniforme sa žutim oznakama. Ali, to još nije sve. Imali su i zastavu. A ovu zastavu poznavao je kapetan Unije vrlo dobro. Bila je to žarko crvena zastava s plavim križem posutim zvijezdama. Bila je to zastava vojske Konfederacije.

Dakle, Sage Uvalde se udružio s jednom jedinicom konjice Konfederacije.

Jim Ames bio je svjestan da ne mora biti zabrinut zbog tih jahača, jer su i oni i konji također bili potpuno iscrpljeni. Zabrinjavala ga je činjenica da Sage Uvalde nije samo pozvao ovu jedinicu nego vjerojatno još i druge jedinice koje su na putu da zatvore put konjima. Jimu je bilo jasno da mora poći za krdom kako bi ustanovio je li put slobodan. Odmah se uputi za krdom.

Krdo je taj dan prošlo velik dio puta. Kasno poslije podne Jim primijeti daleko na istoku

golemu kladu između brdskog klanca Zuni i planina Mateo. Bio je to znak da je krdo zakrenulo prema sjeveru.

Kada se spustio mrak, Jim je dalje jahao moren svojim brigama. Ali našao je logor i odmah obavijestio ljude završivši riječi-ma:

— Netko tko dobro poznaje ovaj kraj trebao bi poći naprijed da ustanovi je li put slobodan. Moramo računati na to da mogu naići jake jedinice pobunjenika i zatvoriti nam put. Uvalde i jedinica koja je s njima vjerojatno su goniči koji će nas utjerati ondje gdje nas očekuju.

Nakon tih riječi svi zašute. Zatim se oglasi Monk Dance:

— Ja dobro poznajem ovu zemlju. Poznajem sve do Pecos. Negdje između Santa Fea i Taosa moramo prijeći Rio Grande. Ima još mnogo prijevoja, a svaki može postati stupičom. No, dobro! Bit će još veselja!

U glasu mu se osjećao gorki sarkazam.

Kada se Jim zatim pobrinuo za Apaša, približi mu se Ginger Lee, stavi mu ruku na rame i reče nježno:

— Sretna sam, Jime, da ste ponovno ovdje.

VIII

U slijedeća tri dana imali su nevjerovatnu sreću. Napredovali su bez zastoja a da nisu upali u stupicu. Monk Dance bio je izvrstan izviđač i uistinu je dobro poznao ovu zemlju. Vodio je krdo kroz planinu Mateo, kroz tamne klance i visoke prijevoje.

Goniči, a među njima i Jim Ames, bili su na kraju snaga, jer

mnogo je teže voditi krdo preko planina nego po ravnici.

Četvrtog dana kad su se bes-krajno iscrpljeni približavali Rio Grandeu, najednom se nebo pokrilo tamnim oblacima i počela je padati kiša. Prašina se slegla. Ljudi i životinje su se osvježili. Sada je bilo teško pratiti krdo jer nije više za sobom ostavljalo oblake prašine, a jašili su na velikoj udaljenosti.

Ljudi su bili samo nekoliko sati sretni. Znali su da je Rio Grande nabujao i da je to opasna rijeka, žućkasto smeđa i pješčana, koja sve želi progutati. Te noći logor je bio mokar. Negdje oko ponoći došao je u logor Monk Dance i pobrinuo se da svi budu za tili čas u sedlima. Nije bio sam, pratila su ga tri Navaho Indijanca, koje je unajmio i koji su zaslužili svoju plaću. Kada je rekao zašto je došao, svatko je znao koliko su njegove riječi bile ozbiljne.

— Ne možemo prijeći Rio Grande. Posvuda nas očekuju. Rio Grande je od samog početka bio predviđen da nas ondje uhvate.

Podrugljivo se smijuljio obrativši se Jimu Amesu:

— No, kapetane, što sada predlažete?

Odmah je bilo jasno kako je postavio ovo pitanje da dokaže Jimu Amesu da bez ove bande ne bi ništa mogao učiniti.

Jim Ames odgovori kratko:

— Otići ću tamo i razmotriti sve mogućnosti. Možda mi nešto padne na um. Ali sigurno nije beznažno. Na prijelazu može čekati samo nekoliko jahača. Pobunjenici nemaju dovoljno konja, inače ih ne bi tražili od Uvaldea. Nemaju više od stotinu konjanika, a podijeljeni su

po skupinama. Vjerujem da ipak postoji neka mogućnost.

— Tako govori veliki borac — cerio se Monk Dance obrativši se Jesseu. — Ali mi se ne smijemo tako brzo upustiti u borbu ako ima drugih mogućnosti. A jednu od tih mogućnosti ću vam pokazati. Odvest ću vas do mjesta gdje se zajedno s tisuću konja možemo sakriti nekoliko dana, a možda i tjedana. Nestat ćemo kao da nas je zemlje progutala. Ovo je izvrsno sklonište dok je rijeka nabujala. Čim rijeka splasne, moramo otići dalje. Zamislite samo kako li će Uvalde i konjanici tražiti! Čupat će kosu i misliti da smo propali u zemlju. Hej, kakve li šale! Hajde, upadajte u sedla! Nemamo više vremena, moramo požuriti! Premda je noć crna, moramo požuriti, pa makar izgubili i nekoliko desetaka konja. Indijanci će nam pomoći. Oni se dobro snalaze po noći. Hajde, naprijed!

Svi pogledaju u Jessea Ameasa, a on samo kimnu glavom.

— Ti preuzimaš vodstvo, Monk!

Monk se samo naceri Jimu.

— Jesam li i vama komandant, kapetane?

— Vi ste nenadomjestivi — odgovori mu ozbiljno Jim. — Bez vas bi bilo sve izgubljeno.

— To nemojte zaboraviti u izvještaju, kapetane! Mislim, u izvještaju za pomilovanje.

Kada su rano u zoru stigli do Rio Grandea, zacijelo su putem izgubili nekoliko konja. Promatrali su rijeku i pitali se zašto ih je Monk Dance doveo upravo ovamo. Jer preko na drugoj strani bile su strme stijene i ri-

jeka je tvorila oštru krivinu. Ondje gdje je krivina započinjala, bila je duboka usjeklina u stijeni. Vidjeli su kako struja nosi jedno deblo.

— Pogledajte samo što se dešava s drvetom! — poviče Monk Dance s neskrivenim zadovoljstvom u glasu. Uistinu je ličio na čovjeka koji je izmislio dobru šalu ili na igrača koji je uvijek imao u kartama adut.

Pogledom su pratili deblo. Bilo je to prilično veliko deblo koje je rijeka usput negdje na obali dohvatila i ponijela sa sobom. Primijetili su kako ga rijeka nosi na obalu točno na zavoju gdje je usjeklina. Bilo im je odmah jasno da divlja struja rijeke na tom mjestu odbacuje na obalu sve što pliva. Ali, mnogo više nisu shvatili. Monk Dance im objasni.

— Ova usjeklina vodi u jednu dolinu. Kod normalnog vodo- staja struja nije tako jaka i može se odavde koso uzvodno lako prejašiti tamo i natrag. A sada možemo preći samo preko, a natrag nikako, sve dok se voda ne povuče. Rijeka na tom mjestu izbacuje sve na obalu. Ako krdo natjeramo u rijeku, čim tamo preko ponovno osjete tlo ispod kopita stići će usjeklinom do male doline. Tako smo za sve progonitelje jednostavno zbrisani sa zemlje. Jeste li to shvatili? Ako nas dugo ne bude, tražit će nas na drugim mjestima. Mislit će da smo prešli rijeku na nekom drugom mjestu i da dnevno prolazimo četrdeset do pedeset milja. Momci, to je prilika!

Time je uistinu sve rekao i sve im je bilo jasno. To je bila izvanredna prilika!

Ne samo da su se za neko vri-

jeme mogli sakriti nego su se mogli i odmoriti. Bili su veoma iscrpljeni, iako su svi bili izdržljivi momci. A bilo je gotovo sigurno da će ih progonitelji tražiti na istoku.

Promatrali su rijeku ispitujući nije li opasna za konje. Ali Monk Dance objasni:

– Jednom se ovdje sakrila skupina indijanaca pred vojskom. Nisu ih nikada našli. S indijancima je bio neki bijeli odmetnik s kojim sam kasnije krao konje. A kad god smo bili progonjeni, uvijek smo koristili ovo skrovište, iako nije uvijek bila plima. Dakle?

Jesse pogleda u Jima.

– Ti moraš odlučiti.

Jim Ames promatrao je nekoliko trenutaka Monka. Maleni, krivonogi, pjegavi revolveraš, koji je djelovao mnogo starije no što je zapravo bio, smješkao mu se podrugljivo. Ovaj smijesak kao da je govorio da Jim to može prihvatiti ili ne.

– Dobro, krenimo u to skrovište i podignimo skriveni logor – reče mirno Jim.

Time je bilo odlučeno. Monk Dance okrene svog konja k rijeci, a ostali momci vrate se krdu. Zatim su tjerali krdo u rijeku, gdje je Monk Dance već čekao. Indijanci su se već u noći pokazali kao izvrsni pomagači, jer nije bilo lako izmučene životinje tjerati u prijavu rijeku. Konji su se bojali rijeke.

Bilo je gotovo sigurno da će izgubiti nekoliko konja, ali ipak bila je to prilika za ostale.

Jim Ames je radio s ostalim ljudima, a čak im je i djevojka pomagala koliko je to mogla. Odmah se vidjelo da se Ginger Lee ne boji podivljale rijeke.

Ona je predivna, pomisli Jim

Ames promatrajući je. Ona je pravi drug s kojim čovjek može nešto učiniti. Oh, kada završi rat, ja ću otići iz vojske, doći ovdje na zapad i nešto započeti. A kada bih takvu djevojku dobio za ženu... Ne, ne neku drugu djevojku! Ovu želim, samo ovu!

Da, sada u rijeci dok su se trudili da dovoljno daleko otjeraju konje, postalo mu je jasno da bi želio imati ovu djevojku za ženu kada završi rat i ako ga preživi. Samo ovu djevojku! I ni jednu drugu.

Malo kasnije nije više imao vremena da razmišlja o tim stvarima. Morao se kao i svi drugi boriti s rijekom i prevesti konje preko sredine struje.

Konji su to sjajno podnosili. Svi oni još su imali mnoge odlike divljih konja. Tako su i u rijeci ostali zajedno i išli iza predvodnika, onog smeđeg pastuha kojeg je ukrotio Jim Ames.

Celo kolone struja je sve više nosila na drugu obalu. Gotovo sve životinje osjetile su tlo pod nogama prije no što su stigle do opasnog mjesta gdje ih je struja odbijala od obale. Instinktivno su osjetile da moraju izaći na obalu i nastojale su svim silama, a jahači su ih tjerali i to osobito one slabije i neodlučnije.

Da, katkad se životinju mora tući ako nema drugog izbora da je se spasi. Tako je bilo i ovdje. Kada je stado stiglo na obalu, iz rijeke su posljednji izašli braća Ames. Nekoliko desetaka konja ostalo je u matici.

Jim i Jesse još jednom pogledaju prema rijeci, ali nisu nikoga vidjeli. Nadali su se da je krdo neopaženo stiglo u skrovište.

Dolina je bila mala i gotovo okrugla, u njoj je bilo jezerce nastalo od podzemnih voda. Čak tisuću konja moglo je ovdje imati dovoljno hrane za tjedan dana. Muškarci su odmah počeli postavljati logor. Jesse Ames poslao je nekoliko čuvara do rijeke da se sakriju u usjeklini, a dao im je i Jimov dalekozor.

Jim i kuhar sagradili su kolibu od granja za Ginger i naložili vatru kako bi se ona mogla svući, omotati u pokrivač i osušiti svoju mokru odjeću.

Jim je neprestano osjećao nemir, kao da je nešto važno propustio. Zasad su bili u dobrom skrovištu, ali ako progonitelji saznaju gdje su, bit će to stupica iz koje neće moći izaći.

Kada su ljudi uredili logor a kuhar uskoro počeo kuhati, Jim Ames uputi se u istraživanje okoline. Naišao je na nekoliko terasa po kojima se penjao tražeći put prema gore. Spretnom penjaču nije bilo teško popeti, a kada je prešao rub, našao se na visoravni oko koje su se dizale stijene poput tvrđave. Naokolo je bilo posvuda drveća i grmova. Visoravan je bila nagnuta prema istoku, pola milje široka i gotovo dvije milje dugačka. Okruživala je sa zapadne strane neku dolinu koja se dalje prema sjeveru spajala s dolinom pokraj rijeke. Na istoku su se uzdizali visoki brdski lanci koji su vodili u kanjon.

Negdje na istoku, zračnom linijom nekih dvjesto pedeset milja, tekla je rijeka Canadian prema istoku. Po prilici na pola puta nalazilo se područje Pecos, negdje oko Santa Fea i Las Vegasa. Jim se pitao da li će ikada stići s ukradenim konji-

ma preko Pecosa do rijeke Canadian.

Kada se ponovno spuštao u dolinu, bilo je već kasno. Osjećao je da je ogladnio. Svi su već odavno večerali i spavali u sjeni.

Ginger Lee pomagala je kuharu i ostavila je večeru za Jimu. On joj se zahvali i smiješeći se reče:

– Ginger, vi ste sjajna djevojka.

– Zato što sam vam sačuvala večeru? – upita ona, a njene su se zelene oči smješkale.

– Ne zbog toga, Ginger. Što ćete raditi kad ponovno dođete u Missouri ili Mississippi?

Smješkala se s gorčinom.

– O tome još ne razmišljam. Sada je rat i ne treba razmišljati o budućnosti. Sada sam u skrivenom logoru, a odavde do Kansasa je jako daleko. Još ću vidjeti.

On tvrdoglavo odmahne glavom.

– Postao sam oficir pošto sam dobio izvrsno obrazovanje novcem koji je moj brat nepošteno stekao. Ali danas mi se čini kao da sam to nepravedno i nezasluzeno stekao. Sada je rat, a Sjever treba vojnike. Znam da nisam loš oficir. Zbog toga sam ostao u vojsci da ispunim svoju dužnost. Nakon rata otići ću iz vojske i uzgajati konje na nekom ranču. Da, to želim, a tada se nadam naći ženu poput vas, Ginger.

To je izgovorio gledajući u svoj tanjur. Ona pocrveni i suzdržano reče:

– Želje i snovi rijetko se ispunjuju.

Zatim se uputi u svoju kolibu od granja na počinak.

Prošla su dva dana. Ništa se nije dogodilo, sve je bilo tiho, iako je stražar s rijeke javio da su se pojavili jahači koji su došli po tragu krda a zatim odjahali uzvodno.

Muškarci su dugo spavali ova dva dana, mnogo jeli i sređivali svoje stvari. Kiša je prestala, ali nakon dva dana opet je počela, a rijeka je bujala iz sata u sat.

Trojica Navaho Indijanaca koji su s njima došli u skrovište, držali su se po strani i brinuli za konje. Nekoliko je konja ozlijedilo kopita na trnju ili na oštrim stijenama.

Ljudi su se pomalo dosadivali. Momci njihova kova uvijek su morali biti nečim zabavljeni. Počeli su se kockati i postajali su sve mrzovoljniji i svadljiviji.

Jesse Ames koji je malo podalje sjedio s Jinom i uvijao svoju posljednju cigaretu, mrzovoljno promrmља:

– Bojao sam se da ne ostanu duže vrijeme bez posla. Ovi momci tada postanu mrzovoljni i bijesni. Zadovoljan sam što Ginger najviše vremena provodi u svojoj kolibi. Jime, ovi momci su dobri konjokradice i stoga su mi korisni. Dok god budemo tjerali konje, dotle oni imaju posla. Ali sada u logoru postaje vruće. Dobro da nemamo rakije, jer kad bi još bilo i alkohola, tada...

Nije dalje govorio, prepustio je Jimovoj mašti da zamisli što bi sve banditi bili u stanju uraditi.

Jim pomisli s gorčinom kako ponovno pada kiša i rijeka sve više raste. Možda će tek za nekoliko dana otići odavde. A momci će se osjećati u toj dolini

kao u kavezu. Uistinu je sreća da nema alkohola.

Promatrao je klanac koji je vodio do rijeke i pitao se kada će se pojaviti Big Bull Grey kojeg je Monk Dance već davno smijenio. Ali obojica su se još nalazila na rijeci.

Jim Ames najednom osjeti neki lagani nemir. Podigne se i reče Jesseu:

– Zašto se Big Bull Grey još ne vraća? Idem pogledati što je s njim.

Jim se kroz klanac približi rijeci. Bilo je to manje od dvjesto metara. Stigne do usjekline koja vodi k rijeci i ugleda Monka Dancea i Big Bulla Greya.

Rijeka je u ova dva dana mnogo toga izbacila na obalu. Ovaj put bio je to mali čamac. Vjerojatno se negdje otrgnuo i bio nošen stotinu ili više milja dok se nije zaustavio na obali.

Monk Dance i Big Bull izvukli su ga daleko na obalu i pronašli u njemu rakiju. Ta je rakija bila pečena negdje kod Taosa, a vjerojatno je čamcem trebala biti otpremljena kupcu. Rakija je bila u glinenim vrčevima kakvi se izrađuju u Pueblu. Monk Dance i Big Bull Grey već su je kušali pili svaki iz jednog vrča.

Kad su ugledali Jima, n zdrave mu a Big Bull Grey po-
više:

– To je prava vatrena voda: mescala! Ona grije želudac i od nje čovjek je veseo! Pij, kapetane, da se i tvoje uvijek kiselo lice jednom razvedri! Živio!

On mu pruži vrč. Jim ga uzme i pomiriše. Da, bila je to mescala, ta đavolska rakija. Jim je znao da se ništa strašnije nije moglo dogoditi. Banditi će početi piti, a ta je rakija gora od

viskija. Mescala je poput droge.

Zavitla vrčem i baci ga u rijeku. Zatim skoči do Monka i oduzme mu vrč.

— Poludjeli ste! Ne smijete mescalu donijeti u logor. Moramo to piće baciti u rijeku, prije no...

Monk Dance se izmaknuo kada mu je Jim istrgao vrč iz ruke. Zatim izvuče revolver i uperi ga u Jima.

— Oho, kapetane, ja nisam blesavi regrut s kojim možeš na taj način razgovarati! Znam ja točno što je za mene dobro ili loše, a mescala nam pruža nekoliko lijepih sati. Zaboraviš sav jad na ovom svijetu i osjećaš se uistinu izvrsno.

Sve je teže govorio, a oči su mu supijano svjetlucale. Bio je već toliko pijan da je postao svadljiv i gotovo neodgovoran.

— Ako i moj vrč baciš, doživjet ćeš nešto ružno — reče on promuklim glasom.

Jim je zastao kao ukočen na mjestu. Iza njega se kretao Big Bull Grey i rekao mu ljutito:

— On je bacio moj vrč. Ja se ljutim na njega. Ali u čamcu ima još mnogo vrčeva. No dobro, ja se ne ljutim više. Ja sam uvijek bio dobar momak, sve dok je živjela moja majka. Da, uvijek sam bio dobar momak.

On zaobiđe Jima i pođe do čamca. Monk Dance oštro zaviče:

— Bulle, oduzmi mu revolver!

Big Bull Grey nakrivi glavu i zaustavi se. I on je bio prilično pijan, ali ipak ne toliko kao Monk Dance.

— Zar da to učinim? Ali on je kapetan s kojim ćemo...

— Do sada smo izvršili veliki posao — reče Monk — sada se odmaramo i želimo malo zaba-

ve, a on nam to ne želi priuštiti, Bulle.

— To uistinu nije lijepo od njega — potvrdi Big Bull i dođe iza Jima.

Jim se gorko kajao. Dopustio je da ga Monk Dance nasamari. Najprije je trebao izvaditi revolver, a zatim uništiti rakiju. Bio je naviknut da ga se kao oficira poštuje i zaboravio je da ima posla s banditima.

Big Bull uzme Jimu revolver iz korica i korakne unatrag.

— Dakako, imamo pravo da se pošteno napijemo — reče.

Jim Ames pokuša još jednoć:

— Budite razumni. Ako donesete rakiju u logor, svi ćete ubrzo biti pijani i...

— Bili smo već mnogo puta pijani — suho ga prekine Monk Dance. — Izvadit ćemo još nekoliko vrčeva, a čamac ćemo sakriti u pećini, jer čamac uvijek može dobro doći. Hajde, kapetane! Prihvatite se posla! Čamac moramo isprazniti prije nego što ga sasvim izvučemo!

U njegovu se glasu osjećala tvrdoglavost čovjeka koji je pošto poto htio provesti svoju volju.

Jim Ames lagano uzdahne. Okrene se prema čamcu i Big Bullu:

— Još će vam biti žao.

Čamac su ispraznili. Monk Dance je bio stalno malo sa strane tako da mu Jim nije mogao vidjeti lice. Nosili su veće i manje vrčeve u spilju, a zatim su dovukli čamac. To im je uspjelo prilično lako.

Zatim Jim Ames podigne svoj dalekozor prema stijeni pogledavši na drugu stranu obale. Pregledao je gotovo svaki kutak, ali nije mogao otkriti ništa sumnjiva.

IX

Zatim se uputi s Big Bullom Greyom natrag u logor. Kada su stigli u logor, prvo im pode u susret Jesse Ames, a ubrzo zatim i ostali. Veselo su klicali kada im je Big Bull rekao da im je donio rakije.

— Kapetan je htio rakiju do posljednje kapi baciti u rijeku — izvijesti ih Bull Grey. — Ali, na sreću, Monk ga je ipak spriječio.

Zatim se obrati Jesseu.

— Zar i ti misliš, Jesse, da nismo zaslužili da se malo opijemo?

Prije no što je Jesse Ames uspio odgovoriti, pretekne ga Jim Ames oštro:

— Nije to obična rakija, čak ni pravljeni viski, koji je ionako već strašan. Ovo je mescala, i to takva količina da...

— Zašto da je ne piju? — upita ga Jesse. — Imaju dovoljno vremena da se otriježne. Kada sve popiju, otriježnit će se. Nema mjesta uzbudivanju. Jime! Bulle, vrati mome bratu revolver.

Big Bull odmah posluša, jer je suviše dobro znao da su svi, uključujući i Jessea Ames, na njegovoj strani.

Jim uzme svoj revolver. Kada ga je već imao u ruci, trenutak je oklijevao. Ljudi su ga budno promatrali i on osjeti napetost u zraku, a zatim oštar pogled Jessea. Tada skloni revolver, okrene se i ode.

Prišla mu je Ginger Lee i sjela pokraj njega. Zacijelo je sve čula i shvatila, jer je mirno rekla:

— Ništa se goreg nije moglo desiti, nije li tako, Jime?

— Zašto Jesse nije bio na mo-

joj strani? — poluglasno se pitao i zatim opazi da Jesse također pije rakiju iz vrča.

— Svi će se napiti — reče djevojka. — Dosad su svi bili podnošljivi, ali sada... Jime, već ste me ranije upozoravali. Slušajte, ja ću se s ovim pijanim momcima već nekako snaći ukoliko postanu napasni. Uvijek sam se do sada znala obraniti. Ni u kom slučaju ne želim da me pokušate zaštititi. Ne zaboravite, Jime, da sam pjevala i plesala po salunima i zabavištima i da sam se uvijek znala sama štititi. To je bio dio mog života. Ja ću se već obraniti i nikako ne želim da se sukobite s ovim momcima, Jime.

On joj ništa ne odgovori. Promatrao je kišu koja je sve jače padala. Momci su sjedili i pili ispod natkrite pećine, zapalili su vatru i bili sve glasniji. Mescala je zapalila oganj u ovim žednim momcima. Bili su supijani i svijet im se činio neizmjerljivo lijepim. Uskoro su počeli pjevati, a pjesme su postajale sve divljije i glasnije.

Sada su se približavala tri čovjeka. Bili su to Bull Grey, Pecos i Walk Chipway. Oči su im bile staklaste, a zjenice izmijenjene. Pecos prvi progovori.

— Htjeli bismo se provešeliti, a za to nam nedostaju dame! Ginger, pozivamo vas da nam se priključite. Ja sam se s ostalim momcima okladio da znate pjevati i plesati. A ja uvijek imam iza se svoj bandžo. Hoćete li nas počastiti svojom prisutnošću, Ginger Lee?

Prije no što je Jim Ames uspio išta odgovoriti, ona reče brzo.

— Rado, vrlo rado ću vam se priključiti, Pecos!

I već se udaljila.

Jim je s gorčinom gledao za njom. Bio je duboko razočaran došavši u iskušenje da pomisli kako je ona samo laka djevojka. Ali razum mu je govorio da nije mogla drugačije postupiti. Da se usprotivila, povrijedila bi njihov ponos. Oni bi postali ljutiti i zli. A ovako su se osjećali počašćenima – svi zajedno.

Jim je nepomično sjedio a zatim se začu svirka bandžoa, pa usna harmonika i taman glas Ginger Lee.

Pjevala je pjesmu o siromašnom kauboju koji je svojoj djevojci obećao da će se vratiti kao bogat čovjek i pružiti joj sve što god bude poželjela, a godine su prolazile i on se nije vraćao. Ona mu je bila vjerna, čekala ga i nadala se. I tada nakon mnogo godina on se napokon vratio kući, postao velik čovjek i bogat, ali ona ga ne može više voljeti. On više nije kauboj kojeg je voljela i koji joj je htio skinuti zvijezde s neba i ona shvati da je bila luda što ga je sve ove godine čekala.

To su bile riječi pjesme koju je pjevala. Neki momci bili su već tako pijani da su počeli plakati.

Tada Pecos, koji je majstorski svirao bendžo, brzo počne svirati neku veselu meksikansku pjesmu, a Ginger Lee je pjevala. Gotovo se mogao steći dojam da se radije što pjeva za te momke.

Jesse pride s jednom bocom do Jima i sjedne pokraj njega.

– Uzmi bocu i pravi se kao da piješ! – reče mu oštro Jesse.

Jim tada opazi da je njegov brat sasvim trijezan.

– Pij, dodi preko k nama i pridruži se veselju! – reče mu Jesse. – Tek kada svi budu pi-

jani, moći ćemo izliti ostatak rakije. Slijedi primjer ove hrabre djevojke. Ona pjeva a zacijelo će još morati i plesati. A momci piju sve više i sve brže.

Jim mu je htio reći neka se nosi do vraga. Ali, u to im pride jedan Indijanac Navaho i reče im da je preko klanca dolje na rijeci čuo pucanj.

Jim i Jesse odmah potrče i nađu Monka Dancea kako stoji u vodi. Pucao je u jedan kanu u kojemu je veslao neki Meksikanac kao lud. Na obali, tik uz ulaz u pećinu, ležao je jedan mrtvac, također Meksikanac.

Sve je bilo potpuno jasno. Oba Meksikanca tragala su za čamcem s rakijom. Zašto su se ovdje zaustavili, također je bilo jasno. Na pijesku su ostali vidljivi tragovi čamca koji su vukli u pećinu. Osim toga, naokolo je ležalo nekoliko razbijenih vrčeva.

Monk Dance je bio prilično pijan. Jesse Ames makne ga jednim pokretom ruke i oduzme mu revolver.

– To je vjerojatno kraj – reče Jim. – Ovaj odbjegli Meksikanac vjerojatno će već na prvom zavoju naići na naše progonitelje. Oni će ga pitati da li je iz nekoga kanua vidio, a on će ih obavijestiti da je ovdje izgubio svog druga. Zatim će doći ovamo da pogledaju. Sada ne možemo izaći s konjima napolje. Tu smo kao u mišolovci.

On nogom gurne Monka Dancea koji se počeo dizati. Zatim ga zgrabi i ponovno baci u vodu te mu zagnjuri glavu pokušavajući ga otrijezniti. Ali, to mu ne uspije. Mescala je bila poput droge. Monk Dance i ostali momci bili su nekoliko idućih sati neupotrebljivi.

– Ima samo dvije mogućnosti – reče Jesse. – Svi bismo se morali ukrcati u čamac i napustiti logor, a konje ostaviti ovdje.

– A druga mogućnost? – promuklo upita Jim.

– Da Meksikanac neće odati što se ovdje dogodilo, jer se i sam boji, i prije će dovesti nekoliko prijatelja da još jednom pokušaju naći tovar mescale. Taj je tovar za spretnog trgovca mali imetak.

Jim se složi s njegovim riječima. Gledao je prema otvoru pećine i razmišljao da li da ostavi konje. Ali znao je da to neće učiniti.

Ne, nikada neće prepustiti konje Uvaldeama i vojnicima Konfederacije. U to je bio gotovo siguran. Ali, to još ne reče Jessu.

– Hoćeš li ostati na rijeci i preuzeti stražu od Monka? – upita ga Jesse.

– A tko bi to drugi učinio? – gorko mu uzvratila Jim. – Čitava banda je pijana. Sve su to lopovi i banditi koji nisu ni za šta.

– To je istina. Ja nisam tvojim pretpostavljenima ništa obećao. Ja sam samo tebi pomogao, jer bi ti i bez mene pokušao. A to što se upravo ovdje našao tovar rakije, nije nitko mogao predvidjeti. Jime, tko uopće kaže da šačici bitanga može uspjeti ratni pothvat! Oni uvijek mogu zakazati. Ova rakija je bila iskušenje, posljednja proba koja nije uspjela. Jime, ti si doduše imao na raspolaganju najbolje konjokradice, ali to nije bilo dovoljno. Žao mi je što ti nisam mogao bolje pomoći.

Nakon tih riječi uputi se prema pećini. Jim uhvati mokrog i pijanog Monka straga za ovratnik i odvuče ga u zaklon, pa

sjedne iza jedne stijene promatrajući rijeku.

Okrene glavu i začu nečiji lagani korak. Bila je to Ginger Lee, zrela žena dorasla ovakim situacijama.

– Oni su sada toliko pijani da uopće više ne razumiju moje pjesme. Ovo je bio najjednostavniji i najmirniji put.

– Jesse mi je sve objasnio – reče ona dalje. – Moram vas ovdje smijeniti, Jime. Vi se vratite i pomognite mu da dovuče ljude i prtljagu do rijeke. Mi ćemo svi pobjeći čamcem, nije li tako?

Ozbiljno ju je promatrao i osjećao je kako i ona njega ispitivački promatra.

Zatim se udalji bez riječi.

Kada je stigao do Jessea, on je upravo trojici Navaha objašnjavao situaciju.

– Više nam niste potrebni. Napustit ćemo konje i pobjeći u čamcu s većim dijelom naše prtljage. Sve što budete mogli spasiti od naših protivnika, pripada vama. Vjerujem da ćete pješice otići preko Mesa i tako ponovno stići do vaših puebla.

Oni kimnu glavama, a zatim pogledaju Jima gotovo isto tako ispitivački kao i Ginger. Već su davno otkrili da Jim Ames ne pripada ovoj bandi konjokradica, nego da je kapetan konjice »plavih vojnika«.

On se zatim obrati njima i Jesseu:

– Ja ostajem u dolini i neću bježati.

Oni samo kimnu i malo se povuku. Njihova široka lica bila su mirna i suzdržana. Ali zacijslo su omalovažavali ove pijane bandite, jer sami nisu okusili ni kap mescale.

Jesse se obrati Jimu:

– U redu, vidjet ćemo još! Prvo da ove odvučemo do rijeke.

To su i učinili, a neki od pijanih momaka su se opirali, no bili su bespomoćni i nisu mogli pružiti ozbiljniji otpor.

Kada su naposljetku stigli do kraja pećine tik uz čamac, Jesse i Jim otpuhujući sjednu. Ginger Lee koja je oštro promatrala okolinu, obavijesti ih da nije ništa sumnjivo opazila na drugoj obali.

– Pričekat ćemo dok se smrači – reče Jesse. – Do tada će se momci barem donekle otrijezniti i shvatiti o čemu se radi.

On ozbiljno pogleda Jima.

– Ti ćeš, dakle, ostati?

Jim potvrdi, a Ginger Lee duboko uzdahnu. Zatim ona odlučno reče:

– I ja ću ostati! Neću poći s ovim muškarcima u čamcu. Nikako ne želim pasti u ruke Uvaldeama. Oni će me odvući natrag i onda...

Ne reče više ništa, ali učini pokret rukom koji je značio da tada za nju neće biti više nade.

Jesse je podrži i odobri joj.

– Sigurno, vi možete poći s Navahama preko visoravni. Oni su dobri, često dolaze u Santa Fe i ondje trguju pokrivačima i glinenim loncima koje izrađuju njihove žene. Ali ja bih pokušao sa svojim ljudima pobjeći u čamcu.

Zatim pogleda oštro u brata.

– Ne mogu ti više pomoći, brate.

– Znam – odgovori Jim. – Ja sam kapetan konjice Unije i još ću neko vrijeme pokušati zadržati neprijatelja da ne dobjede konje.

Time je sve rekao. Oni ušute odmarajući se. Sati su prolazili, a sunce se spuštalo na zapad. A kada se nebo zacrvenjelo kao da se otvorio pakao, na drugoj strani rijeke pojavi se nekoliko jahača.

Bio je to Stapp Uvalde. Uz njega je još bio narednik konfederacijske vojske sa šest vojnika i neki civili. Vojnici su jašili mule i teretne konje.

– Eto ih, dakle – promrmlja Jesse. – Sada znaju točno gdje smo. Pogledaj samo kako gledaju preko i pokazuju na otvor pećine. Ovo mjesto im je točno opisano. Oni su ga tražili i našli. Onaj Meksikanac koji je pobjegao Monku, vjerojatno je odmah iza okuke naišao na Uvalde.

Jim ništa ne odgovori. Osjećao je samo duboki poraz. Oh, on je već smislio što će učiniti, ali to je zacijelo nemoguće.

Smračilo se i Jesse se dao na posao. Neprestano je vodom iz vedra polijevao svoje ljude. Uspjelo mu je donekle otrijezniti Big Bulla Greya i Crnca. Oni su bili najsnažniji i zbog toga su se prvi otrijeznili. On im objasni što se dešava i oni su mu psujući pomagali.

Jim i Ginger nisu ni prstom maknuli za te momke, samo su slušali kako pružaju otpor kada su se malo otrijeznili.

Zatim je sve išlo brzo. Gurnuli su čamac u vodu i popeli se unutra. Jedva da su se u njega smjestili. Kad nađu na prvi vir, u čamac će ući voda. Ali svi su znali o čemu se radi i bili su spremni na taj način pobjeći. Željeli su se maknuti iz stupice u koju ih je Monk odveo. Iako je on bio kriv što njihov skriveni logor nije duže ostao neotkri-

ven, nisu mu ništa prigovarali. Svi su točno znali da su svi oni poput Monka Dancea.

Jesse još jednom pride Jimu i Ginger. Glas mu je bio promukao:

– Žao mi je, brate. Mi smo samo konjokradice. Nadam se da ćeš se izvući odavde. Mnogo sreće!

Nije čekao da mu Jim išta odgovori, okrene se i uputi k čamcu koji gurne u rijeku. Zatim se brzo prebaci unutra. Jim je znao da mu ne smije ništa doviknuti jer na drugoj obali vrebaju protivnici koji bi čuli svaku riječ. Jim na ramenu osjeti ruku Ginger. Da, ona se stisla sasvim uz njega.

– Jime, što misliš, što bi se ovdje sve dogodilo da Jesse nije odveo svu svoju bandu? Jime, tvoj brat mi je mnogo toga prištedio. Njegovi bi momci sa-
~~svim~~ poludjeli kada bi spoznali da su uhvaćeni u stupicu i da nemaju šanse. Da li ti je to jasno, Jime? Jesse je mnogo učinio za nas. Učinio ti je posljednju bratsku uslugu.

Jim razmisli o njenim riječima i shvati da je imala pravo.

X

O bandi Jessea Amesa može se još reći da su čamcem plovilo nizvodno još nekih dvadeset milja i da su imali veliku sreću što se nisu prevrnuli ni potopili. Nekoliko su puta morali snažno izbacivati vodu iz čamca.

Zatim su ugledali svjetla nekog sela u noći. Pristali su na obali dogovarajući se što da učine. Gotovo su se svi složili u tome da u selu zacijelo ima konja.

Poslali su Pecosu u izvide. Kada se vratio za jedan sat, obavi-

jestio ih je kako ima dovoljno konja u velikom koralu iza krčme a da u krčmi i na sjeniku spava nekoliko njihovih progonitelja.

– Samo dvojica stražare, a njih ćemo lako svladati – obećao je Pecos.

Dogovorili su se da će lakše bježati na konjima nego u čamcu. Kada su izlazili iz čamca, već su ih očekivali na obali. Jer Pecosu su progonitelji bili opazili. Čekalo ih je dvadeset ljudi.

Začu se glas Sagea Uvalde koji je povikao:

– Pretpostavljam sam, lopovi, da ćete se ovim čamcem zaustaviti u selu u kojem ima konja. Dakle, koji od vas ostane živ, dobit će omču oko vrata!

Nakon njegovih posljednjih riječi već su se oglasili revolveri.

Još bi trebalo reći da su od Jesseove bande do svanuća preživjeli samo Monk Dance i Brazos Kane. Zatim je Sage Uvalde naredio da ubiju i ta dva posljednja bandita. Dobili su ono što svaki konjokradica dobije u ovoj zemlji: uže oko vrata.

Jesseu Amesu bilo je to prištedeno. On je dobio prvi metak.

Noć je za Ginger Lee i Jima Amesu prošla bez ikakvih značajnih događaja.

Kada je svanulo, ostali su u zaklonu i promatrali drugu obalu. Logor progonitelja nalazio se malo podalje uzvodno, otprilike ondje gdje su konje tjerali da prijeđu rijeku. Po procjeni Ginger i Jima, to je bilo nekih četiri stotine metara.

Promatrali su kako su se u lo-

goru budili, kako se kuhala kava i pripremao doručak. Stapp Uvalde i narednik konfederacijske vojske pojavili su se na obali rijeke i promatrali riječne struje. Rijeka je još bila divlja, a vodostaj visok, čak možda za koji pedalj viši nego onog dana kada su prešli rijeku.

Stapp Uvalde i narednik brzo su zaključili da se krdo konja nalazi preko na drugoj obali, što su mogli ustanoviti i po tragovima.

— Oni će pokušati prijeći — reče Jim Ames Ginger. — Ovaj će narednik zacijelo žrtvovati nekog od svojih vojnika da provjeri je li prilaz slobodan. Oni računaju s time da ova rupa ima i drugi izlaz i da smo mi već daleko odmakli s krdom. Oni bi to, dakako, htjeli ustanoviti i poći dalje u potjeru. Možeš zamisliti kako će se radovati kada otkriju da smo ovdje u stupici.

On pogleda Ginger i nastavi.

— Bilo bi vrijeme, Ginger, da podeš s Navahama. Ne možeš dulje ovdje ostati.

— A zašto ne mogu ostati? — upita ona brzo, a zatim nastavi.

— Sve se tako moralo dogoditi, nije li tako? Ja sam se nadala prijevarom doći do bogatstva. Htjela sam zapravo izaći iz svoje vlastite kože i postati članom jednog moćnog plemena. Misli-la sam da će biti lako i ugodno postati Nell Uvalde. Zapravo je to bila luda ideja. Ali nekoć, kada sam još vjerovala da mogu započeti novi život, nije mi se to činilo tako ludim. Sada vidim da je sve to bila prijevara i sada za to plaćam. Jime, dopusti da ostanem uz tebe, jer ja mislim da te...

— Ona ušuti i prestraši se. Ali

zatim ipak mirno nastavi. — Ja te volim, Jime. A to mogu i dokazati. Jime, sretna sam što tako osjećam i što sam tako odlučna da izdržim. Želim jedino pušku i ostati s tobom.

Jim ju je dobro razumio. Ona se čitavo vrijeme stidjela što se predstavljala kao Nell Uvalde, jer je vjerovala da će od toga imati koristi. A sada je sretna što tako ljubi Jima da želi ostati uz njega do pakla i natrag.

Da, dobro ju je razumio, ali nije mogao dopustiti da se ona bori uz njega.

— Ne, ne može, Ginger. I ja tebe volim. Želim da doživim kraj rata. Tada ću otići iz vojske, negdje na zapadu sagraditi nešto i uzeti te za ženu. Mi oboje imamo iza sebe mnogo iskustva i lekcija. Vjerujem da bismo mogli biti sretni. Ali, najprije moram izvršiti svoj zadatak, što znači svim silama spriječiti da konji Uvaldea ne dospiju u ruke vojnicima Konfederacije. Kad sam već mogao postati oficir, jer mi je brat ukradinim novcem platio dobre škole i odgoj, želim do posljednjeg daha izdržati na svojoj dužnosti. Ti bi uz mene morala umrijeti kada me napadnu Uvalde ako se budeš borila poput muškarca. Dakle, moraš ipak otići! Ako nećeš dobrovoljno, svezat ću te i predati Navahama. Ta zvidaš i sama da tako mora biti!

Više se nisu mogli mnogo prepirati jer je na drugoj obali jedan vojnik ujašio u rijeku. Bio je to neki kaplar, spretan momak, zacijelo najiskusniji jahač u svojoj jedinici. Natjerao je bez oklijevanja konja u rijeku, a kada je životinja trebala plivati i boriti se virovima i brzacima, plegao je na leđa konja i po-

mogao životinji kako je najbolje znao. Brzo su napredovali nošeni strujom. Pravovremeno su prešli sredinu rijeke i izaći će točno ondje gdje rijeka sve izbacuje na obali.

Jim Ames pažljivo je ciljao. Njegov metak za pedalj od nosa konja padne u vodu, upravo ondje gdje je naciljao. Ali čovjek ne odustane. Tek kada je i drugi metak pao na isto mjesto, on shvati da su on i njegov konj mogli biti već mrtvi a da ovi promašeni hici nisu slučajni nego namjerni.

Povuče konja boreći se svim silama da ga dovuče u sredinu kroz struju. Uspjelo mu je spriječiti da ga ne odnese na obalu. Struja ga odvuče preko okuke i, ukoliko se nije utopio, već će negdje usput naći priliku da izađe na obalu.

— Trebao si ga ubiti — reče mu mirno Ginger. — Slijedećeg koji će pokušati prijeći, ubit ću. Sada su upozoreni i znaju što ih čeka.

— Ti si izgubljen — reče ona očiju punih suza. — Suviše si pošten, to sam odmah vidjela, i ...

On ušuti jer je prema njima trčao jedan Navaho iz pećine. On sjedne pokraj njih vrebajući prema logoru da vidi što se dešava. Zatim pogleda u Jima pa reče na grlenom španjolskom jeziku, koji je Jim učio u školi i govorio s Indijancima:

— Ima jedan izlaz, kapetane. Mi ga sami želimo prvo kušati s konjima, jer se ne želimo suviše nadati. Što mnogi bijelac ne zna, znamo mi Navahi. Postoji izlaz iz ove kotline. To je dugi prolaz. Španjolci su prije dvjesti godina vadili srebro iz zemlje. Morali bismo jednog po jed-

nog konja izvlačiti iz ove kotline i tada bismo došli u jedan dugi klanac.

Jim je dugo promatrao Navaha i htio ga je upitati zašto to nije rekao prije, nego tek sada kad više nema ni jednog goniča koji bi tjerao krdo. Ali, izostavi to pitanje jer je bilo besmisleno. Znao je da je svojim držanjem izazvao kod njih poštovanje.

Navaho zatim nastavi:

— Kapetane, mi znamo da vi bijelci vodite rat. A čuli smo da vi bijelci sa sjevera ratujete da se ukine robovanje. To nam se sviđa. Možda će i nama Indijancima biti bolje ako bijelci sa sjevera dobiju rat. Jer ukoliko se bore za slobodu Crnaca, to će vjerojatno i za nas Indijance učiniti. Mi smo dugo razmišljali i sada, kad su banditi otišli, uvidjeli smo da se vi, kapetane, borite za plemenitu stvar za koju želite i umrijeti. Zato vam želimo pomoći.

— Potrebno nam je još nekoliko goniča — reče gorko Jim.

— Ja znam da ste vi sposobni, ali nitko ne može nadomjestiti šestoricu goniča, onakvih konjokradica koji su otišli.

Na to se Navaho prvi put nasmiješi.

— Imamo nekog tko bi mogao zamijeniti šest goniča i tko vas sluša na riječ poput vjernog psa. Jim Ames ga je gledao s nevjericom, a zatim je počeo shvaćati na koga misli ovaj prepredeni i iskusni Navaho.

— Hej, zar možda govoriš o mojem crvenom pastuhu Apašu?

Navaho potvrdi.

— Vaš pastuh mora preuzeti vodstvo krda. On mora postati kralj krda. Samo ga se mora pustiti. On će se zatim boriti sa

sadašnjim kraljem krda, pobijediti ga i zauzeti njegovo mjesto. Tada će ga krdo slijediti. I ako on bude slijedio vas, nama će biti lako. Jedino je pitanje jeste li u njega sigurni, da li vas on uistinu voli i da li je njegova ljubav prema vama jača nego njegov instinkt.

Navaho je uzbuđeno govorio, a španjolski jezik dao mu je još više mogućnosti da se slikovito izrazi.

Jim Ames bio je iznenađen. Ali, što je više o tome razmišljao, to je više bio siguran da je to jedna od mogućnosti. Da, Apaš ga voli, voli ga i uvijek će ga voljeti. Oni su uistinu pravi prijatelji, kao što to uopće mogu biti čovjek i konj.

— Da, Apaš me voli i on će za mene voditi krdo. Kad bude čuo moj glas, potisnut će svoj divlji instinkt.

Nakon tih riječi okrenuo se prema rijeci promatrajući obalu. Upravo preko puta njemu na drugoj strani obale približavali su se jahači. Razdaljina je bila svega osamdesetak metara zračne linije.

Stapp Uvalde uspravi se u stremenima i prijeteci podigne ruku.

— Oh, vi hulje, već ćemo vam pokazati kad stignemo preko!

— Tko se ovdje pojavi, bit će ubijen! — odgovori Jim Ames i izađe brzo iz zaklona.

Kad se pojavio, jahači s druge strane počeli su urlati i prijetiti mu puškama.

— Dolazimo! Dolazimo brzo preko! — vikao je Stapp Uvalde, a zatim se okrenuo i pošao na trag prema logoru. Zacijelo je već poslao teklića i čekao pojačanje. Nije želio ništa riskirati pa makar to čekanje potrajalo

satima. Shvatio je da će svaki jahač koji bude htio po danu prijeći rijeku, biti ubijen. Jedan jedini dobar strijelac može ubiti dva tuceta napadača koji bi se približili obali.

Jim je znao da neko vrijeme ovdje neće biti potreban. Zbog toga reče Ginger.

— Djevojko, sada mi možeš pomoći. Možeš ovdje ostati na straži, a ja ću pustiti Apaša i navesti ga da preuzme vodstvo krda. A moram pogledati i spilju kroz koju se može izaći iz te doline.

— Samo podi, Jime! — reče mu ona, a u njenim se očima vidjela odlučnost.

Priroda je dobro sakrila izlaz iz doline — otvor spilje. Na vlažnoj stijeni spilje nalazio se pravi zastor raslinja. Nikad nikome ne bi palo na um da među tim gustim zelenilom, iz kojeg je ponegdje stršao komadić stijene, postoji ulaz u spilju. Tek kad su Navahi Jimu pokazali taj ulaz, on ga je primijetio. Pitao se da li je i Monk Dance znao za taj izlaz iz doline. Ali, na to pitanje neće nikad dobiti odgovor.

S nekoliko baklji ušli su u spilju. Na zidovima stijena još je bilo tragova ljudskog rada. Da, ovdje se nekoć iskapalo srebro.

Bila je to dugačka spilja koja se pod zemljom protezala kroz čitavu dužinu visoravni. Iza jednog oštrog zavoja naziralo se danje svjetlo. Kroz uski prolaz koji je vodio na istok izlazilo se na napolje. Tlo prolaza bilo je pokriveno stijenama između kojih je raslo grmlje i ostalo raslinje. Jimu se učini gotovo nevjerojatnim da bi se ovo veliko krdo ko-

nja moglo provući kroz taj izlaz. Ali treba pokušati. To je bilo jasno.

On mahne Navahima koji se odmah upute do improviziranog koralu gdje su se nalazili konji. U jednom koralu malo podalje bio je smješten Apaš, već duže vrijeme nemiran i vatre, kako to može biti samo odmoreni pastuh koji njuši oko sebe kobile.

Budući da dolina nije bila prevelika, tisuću konja je popaslo već gotovo svu travu. Već dva ili tri dana nisu imali prave hrane, pa su počeli brstiti svaki grmič i travku. Zadržavali su se gotovo svi uz jezero. Oporavili su se od napora i sada su se osjećali zatvorenim i skućenim u toj kotlini. Konji su bili nervozni, a smeđi pastuh predvodnik neprestano je naganjao druge pastuhe koji bi se našli u njegovoj blizini, iako su mu se u svemu pokoravali.

Jim Ames uzme svog Apaša iz koralu i oslobodi ga orme i sedla. Crveni pastuh oslobodio se svih stvari što su ih ljudi izmislili i osjećao se kao nekad dok je jurio divljim pašnjacima.

Stresao se kao pas, a zatim pametno pogledao Jima kao da pita što može učiniti i kao da čeka na zapovijed.

Jim mu reče jednostavno i mirno:

— Podi za mnom, Apašu, pođi, želim ti nešto pokazati!

Zatim se uputi ispred njega do spilje. Apaš ga je slijedio, ali tada se ispred ulaza u spilju zaustavi i počne nervozno njištati.

Jim pozove trojicu Navaha. Oni pođu ispred njega u spilju. Imali su sa sobom grane namazane smolom i iznutra su osvijetlili spilju.

— Dodi sada, momče — reče Jim Apašu i uđe unutra.

Odmah se zaustavi i pričeka. Nije morao dugo čekati. Uskoro se, pojavi glava konja. On prepozna Jima i oklijevajući pođe za njim. Jim ga ne dotakne. Govorio mu je kao da razgovara sa čovjekom, da se kroz ovaj tamni prolaz mora proći kako bi se stiglo ponovno napolje u slobodu, da tamo sunce sja i da je tamo šareni svijet pun divnih stvari. Unio je u svoj glas svu toplinu i nježnost, a pastuh koji doduše nije razumio riječi, slušao je zvuk glasa svog dvonožnog prijatelja koji mu je uvijek bio dobar i koji mu sada želi učiniti uslugu. Sjetio se mnogih stvari koje mu je pričao njegov dvonožni prijatelj i koje su uvijek za njega dobro završile. Apaš je bio hrabar i bio je naučen na miris vatre. Tako se ni sada nije plašio baklji koje su unutra gorjele.

Najednom je nanjušio da je to put u slobodu i tada je brže počeo slijediti Jima. Uskoro su uspjeli izaći. Jim ga je potapšao i pohvalio, a zatim su se Jim i Apaš vratili u dolinu. Dakle, prvi dio zadaće bio je izvršen. Pokazao je pastuhu izlaz u slobodu i sada mu je jedino preostalo nadati se dobrom završetku. U dolini pljesne Apaša po sapima, a to je uvijek bio znak da može slobodno trčati naokolo. Apaš je jedva prošao trideset koraka, a zatim se pred njim stvori smeđi pastuh i počne ljutito rzati. Smeđi pastuh je shvatio da mu je Apaš protivnik i htio je odmah izvesti stvari na čistac.

Apaš odmah odvrati rzanjem, jer nije mogao protiv svoje prirode. On je bio sasvim izuzetan pastuh. Bio je predodređen za

vođu jednog ovako velikog krda.

Neko vrijeme su stajali dahćući i rzajući. Zatim nahrupe jedan na drugog kao po nekoj tajnoj zapovjedi i počnu divlje rzati i tući se prednjim kopitima.

XI

Bila je to strašna borba kakvu mogu voditi samo dva ovako prekrasna pastuha u kojima se probudila njihova divlja priroda. Smeđi je bio izvrstan borac, čvrst, brz, jak i lukav. Znao je mnogo trikova koje je primjenjivao bezobzirno.

Ali, Apaš je bio bolji, veći, jači, brži i snažniji. Smeđi pastuh nije se lako predavao, borio se do kraja, sve dok nije ležao na zemlji i dok ga Apaš nije kopitima izudarao.

Ostale životinje stajale su i gledale, zapanjeno i nijemo, shvaćajući instiktivno da se ovdje dva kralja bore za prednost da ih vode i vladaju njima. I kada je ova užasna borba završila, a Apaš postao pobjednikom, začu se njihovo divlje rzanje koje je poput trube oglašavalo da su dobili novog gospodara.

Apaš je bio izudaran, krvario je od ugriza i udaraca kopita, bio je prašan i znojan, ali ponosno je koračao ogledavajući svoje podanike i natjeravajući onih nekoliko pastuha.

Jim i Navahe su ga promatrali. Znali su da moraju biti strpljivi. Ali, sve se ipak završilo mnogo prije no što su se nadali. Apašev instinkt bio je mnogo izmješniji nego kod ostalih pastuha. Nije mu trebalo više od jednog sata, pošto je sve obišao i pregledao kobile, da bi shvatio kako ovako veliko krdo nema

više dovoljno hrane u dolini.

Instinkt ga je tjerao sve jače da krdo odvede na neko drugo mjesto gdje će biti hrane za sve i gdje će se slobodnije kretati.

Jim Ames ga je zadivljeno promatrao. Oduvijek je znao da je Apaš izvanredan pastuh jednostavno predodređen da vodi krdo. Budući da je sada znao gdje je izlaz iz ove doline, Apaš se uputio do usjekline u stijeni kroz koju se ulazilo u spilju. Časak je stajao pred njom rzajući, a zatim se uputi unutra. Očito se nije bojao mraka. U spilji se nije više osjećao dim baklji jer je bio propuh koji je konj lako mogao nanjušiti. A propuh je odavao životinji da na drugoj strani mora postojati izlaz.

Apaš se brzo vrati natrag. Napokon je odlučio i počeo skupljati pred ulazom prve kobile.

Jim i Navahi već su se ranije dogovorili. Navahi se vinu na konje i ujašu u spilju. Zatim sjašu i odvedu konje u tamu. Iza njih Apaš potjera unutra prve kobile. Nisu se suviše žurile i Apaš nije imao nimalo lak posao. Nekoliko puta morao ih je gristi i gurati. Uz to je ljutito rzao, a to je bilo više rezanje no rzanje. Bila je to prilično snažna borba. Ali, naposljetku se jedna starija siva kobila odlučila i ude unutra. Sada je sve išlo lakše i brže. Apaš je gurao kobile unutra.

Jim i treći Navaho sjašu i pomognu Apašu. Gonili su one konje koji su Apašu izmakli.

Jim Ames uopće nije primjećivao kako vrijeme prolazi. Ne prestano je radio i pomagao Apašu. Sunce je već stajalo koso preko doline i sve se više približavalo zapadu. Sjene u dolini

postajale su sve veće i veće. Bilo je kasno poslijepodne, a u dolini nije bilo više ni jednog konja. Apaš je završio, a slijedio ga je treći Navaho.

Jim se napokon uputi prema rijeci i sjedne pored Ginger koja ga je pažljivo gledala.

— Uspjelo je — reče Jim kratko.

Njegove oči zasvjetlucaju. Bio je jako umoran, a uz to uzbuđen i oduševljen.

— Apaš je preuzeo vodstvo krda i sve konje otjerao iz doline. Pošto smo mu pokazali put, morao je samo poslušati svoj instinkt. Morali smo mu jedino pomoći, i pri tome, dakako paziti da mu ne dodemo suviše blizu ili da mu ne zakrčimo put. On je čitavo krdo odveo u slobodu.

Njene su oči također zasjale kad je vidjela kako je on sretan. Ali zatim se on sjeti stvarnosti. Ginger glavom pokaže prema drugoj strani rijeke.

— Stiglo im je pojačanje. S njima je i Sage Uvalde. Došao je s mnogo jahača. Sada ruše drveće za splav. Jime, žele se prebaciti s pomoću splavi na ovu stranu, a grudi namjeravaju zaštititi oklopima kako bi se obranili od tvojih metaka. Sigurno će doći čim se smrači.

— Ali sigurno će se već razdaniti kada oni nađu izlaz kojim smo mi prošli. Najprije moraju dovesti konje prijeko, djevojko. Imamo prednost veću od dvanaest sati. A ja se već više nadam da ću im odvesti konje ispred nosa.

— Jime, ti si hrabar borac, koji se lako ne predaje. Mnogo sam od tebe naučila i neprestano otkrivam nešto novo zbog čega te sve više volim.

On je uzme u naručaj i prvi put se poljube. Ali, bili su svjesni da je daleko do njihove sreće. Kada su prekinuli zagrljaj nisu više progovorili ni riječi. Jim je dalekozorom promatrao drugu stranu obale i zaključio da će splav biti gotova do noći.

— Podimo — reče on Ginger.

Oni potrče kroz pećinu, uzjašu konje i upute se do spilje. Jim sjaši da djevojci pokaže put. Kada su se pojavili na drugoj strani, spilja je bila puna konja. Nastala je prava zbrka, jer Navahi su sprijeda zatvorili izlaz iz pećine da zadrže konje unutra još neko vrijeme. Ali, sada su oslobodili put. Apaš koji je posljednji ušao, već se odavno probio naprijed. Pobjedonosno je rzao i vodio svoje krdo. Navahi su išli iza krda, a Jim i Ginger na čelu.

Jim mirno zazove Apaša. Konj je ljutito zarzac, ali prišao je Jimu na tri koraka. Jim mu je govorio na način koji je dobro poznao. On je slijedio Jima i brinuo se da ga i krdo slijedi. Apaš je nalikovao na psa nekog pastira. Neprestano je obilazio krdo i skupljao ga tjerajući ga u smjeru u kojem je jašio Jim. Ali, i Navahi su imali mnogo posla. Krdo je bilo preveliko za jednog pastuha. Ostali pastusi neprestano su pokušavali pobjeći s kobilama.

Trojica Navaha sporazumjeli su se s Jimom i odlučili ustrijeliti ostale pastuhe. Drugog izbora nije bilo. Bilo je premalo gonika, a i Apaš će uskoro biti iscrpljen i umoran. Znali su da će se jedan dio krda razbježati, ali još će ih dovoljno ostati.

Dva sata prije nego što je sunce zašlo, Jim Ames počne iz puške ubijati pastuhe. Ubio ih je

sedam. Krdo je počelo panično bježati prema istoku. Prešli su još dobar komad puta prije nego što se smračilo i zaustavili se uz potok.

Nešto kasnije izašao je mjesec i zvijezde su sjale. Jim je ponovno pridobio Apaša da vodi krdo iza njega. Tako su se uspinjali uz brda koja su se uzdizala s druge strane doline.

Prije zalaza sunca prešli su brdski lanac i stigli do jedne doline koja se sužavala u kanjon. Navahi su rekli da se nalaze točno između Santa Fea i Taosa, a daleko, daleko ispred njih, dvjesto milja zračne linije prema istoku, tekla je rijeka Canadian. U njenoj dolini brže će i bolje napredovati i bit će vrlo brzo blizu granice Kansasa.

Hoće li uspjeti stići sve dotle? Hoće li Navahi uopće htjeti ostati uz njih? Hoće li ih već sutra ili prekosutra stići potjera?

* * *

Poslije dva dana Jim Ames ponovno je vjerovao da je izgubio igru. Doduće, brzo su napredovali, ali bilo je sve napornije jer se Apaš u ova dva dana znatno promijenio.

Sve se više pretvarao u divljeg pastuha kakav je bio i prije. Iako se Jim sve više trudio da zadrži kontakt s njim, iz sata u sat gubio je moć nad pastuhom. Gotovo je mogao izračunati trenutak kada će Apaš pokušati povesti svoje krdo daleko od ljudske moći. Jednostavno će pobjeći sa životinjama. A kad bi se tada željelo ponovno sakupiti krdo pod nadzor, moralo bi se njega odstraniti ili čak ubiti, kao što se to mora učiniti sa svakim divljim pastuhom kada se lovi njegovo krdo.

To je bilo jasno i Navahima. Uza sve to, potjera im se sve više približavala. Bila je već tako blizu da su je mogli gotovo vidjeti kod posljednjeg prijelaza klanca. Stići će ih noćas ili najkasnije slijedećeg jutra.

Muškarcima i djevojci uspjele je još za dana krdo provesti preko jednog velikog prijevoja duboko usječenog u brežuljak, gdje nije bilo tako lako prijeći na drugu stranu.

Jim Ames se napokon odlučio. Zaustavi se i dade znak Ginger Lee i Navahima da stanu.

— Ja ću ostati ovdje i koliko god budem mogao zadržat ću potjeru. Apaša i krdo oslobodite i neka pođu svojim putem. On će se s najboljim životinjama sakriti u onoj nepreglednoj zemlji i teško da će ih netko moći uhvatiti. Uvaldeima bi za to bili potrebni tjedni. Tako sam svoj zadatak barem upola izvršio. Unija je time dobila nekoliko tjedana prednosti i za to vrijeme dobit će pojačanje da zaštititi rudnike srebra i zlata u Coloradu. Nadam se da će konjica Konfederacije, kojoj su bili namijenjeni ovi konji, stići i suviše kasno. Ginger, ti ćeš sada poći s našim indijanskim prijateljima.

— Neću! — poviče ona oštro.

— Ona ne smije umrijeti. Hoćete li je povesti sa sobom? Bit ću do groba zahvalan. Ne znam kako bih dospio dovdje bez vaše pomoći. Ali sada se moram boriti, jer ja sam vojnik. Žena neka pođe s vama, pomozite mi, molim vas! — obrati se Jim Navahima.

Tri krupuna Indijanca, širokih lica, odjevena u lanena odijela, s okruglim šeširima na

glavama, kimnu u znak prihvatanja njegove molbe.

— Učinit ćemo što od nas tražite, kapetane. Odvest ćemo gospodicu na sigurno mjesto. Rađo smo vam pomogli. Bilo bi dobro da ima više bijelih ljudi vašeg kova, kapetane.

Time je sve bilo odlučeno.

Jim pogleda Ginger Lee.

— Mnogo sreće — i ako...

Glas ga izda, okrene konja i odjaši dalje bez oprostaja.

Ona je shvatila da drugačije nije mogao. Nije imao snage da je sada zagrlji i poljubi, jer tada bi možda pošao s njom i tako ne bi ispunio svoju vojničku dužnost. Gledala je bez riječi za njim sve dok se nije izgubio s vidika, a suze su joj tekle niz obraze.

— Taj kapetan je sol zemlje. Ponosni smo što ga poznajemo — reče jedan od Nevaha.

— I ja sam ponosna — promrmlja Ginger kroz suze.

Kapetan Jim Ames bio je veoma žalostan, ali sve više je u sebi osjećao odlučnost. Do sada mu je sve bilo dobro i bio je sretan. Mnogim muškarcima sreća potraje čitav život, a mnogima opet samo nekoliko dana. Tako je to na ovome svijetu.

Naišao je na prikladno mjesto uz jednu vododerinu i čekao na Uvalde.

Čekao je prilično dugo.

Došli su tek poslije ponoći. Noć je bila svijetla, obasjana zvijezdama. Jim Ames je među jahačima prepoznao i uniforme. Počeo je mirno i precizno pucati. Zadržao ih je, a neke i ranio.

Zatim je čekao. Sve je bilo tiho. Znao je da će sada napasti pješice. To se uskoro i zbilo. U klanu je ugledao sjene koje su

postajale sve veće, jer ih je mjesec obasjavao. Šuljali su se poput Apaša. Jim pucajući isprazni revolver i ~~ponovno~~ ih odbije.

Zahladilo je i znao je da će se uskoro pojaviti magla. Zaštićeni maglom, ponovno će napasti. To će biti njegova posljednja borba. Razmišljao je da li da pobjegne. To mu nitko ne bi smio zamjeriti. No, ako ostane i uspije mu odbiti i ovaj napad, mogao bi vjerojatno zadržati prolaz još čitav slijedeći dan. Apaš bi se za to vrijeme negdje u divljini Rocky Mountainsa izgubio zajedno s konjima. Ipak odluči ostati.

Najednom začu iza sebe mnogo konjskih kopita. Pomisli da su ga progonitelji opkolili. Oružje je držao u pripravnosti. Jahači su se polagano približavali vododerini i zaustavili se. Nije ih mogao raspoznati jer se u međuvremenu počela spuštati magla.

Ali najednom začuje glas Ginger Lee.

— Jime, Jime, gdje si?

Nekoliko je trenutaka razmišljao da li da odgovori jer pomislio da su Uvalde uhvatili djevojku.

Ali ona mu se približi trčeći. Baci mu se u naručaj.

— Jime, to su vojnici Unije. U noći smo vidjeli vatre i prišli stražama. To je major Blaine, on je na ovom teritoriju sakupio jedinicu dobrovoljaca. Kada se javio pretpostavljenima u Kansas, dobio je zapovijed da te potraži. Preko uhoda je saznao da ti je uspjelo ukrasti konje i da si u bijegu. Jime, uza nj je sto dvadeset jahača.

Dakle, još se samo ukratko

može reći da je kapetan Jim Ames na kraju rata izašao iz vojske kao major.

Trebalo mu je pet godina da osnuje svoj ranč konja u Novom Meksiku. Pomogla mu je u tome njegova žena Ginger, koja mu je rodila tri sina i dvije kćeri.

A Apaš?

Jim Ames morao ga je još jednom ukrotiti. Jašio ga je sve do kraja rata, a poslije je pastuh bio glavni osnivač njegova krda konja.

Imao je mnogo sreće taj Jim Ames. Ali sreću imaju gotovo uvijek oni koji su pošteni.

Kraj

VELIKI BIG JEFF

Nad krajolik se spuštao sutton usijanog kolovoškog dana. Izmaglica je već bila zamutila pogled na graničnu liniju koja je stjenovitu golet dijelila od nešto bliže šumice, a za koji će tren sakriti i prijelaz tamnozelelih niskih krošnja u visoku, opaljenu, požutjelu travu. Jasno se još vidjela samo krivudava crta kojoj je s jedne strane bila ugažena trava, a s druge, nama bliže, prašnjava ulica, inače uska, a na ovome mjestu dobrono proširena.

Tu, ispred drvena trijema na koji sam se penjao koračajući natraške, po stepenicama koje sam poznavao kao svoj pode-rani i uvijek prazni džep. Znao sam: još tri koraka preko trijema, a onda ću efektno, laktovima, otvoriti istodobno oba krila salunskih vrata i nestati u tami predvorja.

Nehajno sam vrtio kolt oko prsta lijeve ruke; svi su me znali kao ljevorukoga, no zvali su me Veliki Big Jeff, jer je Tom

već bio Ljevoruki prije mene – on je u gradić došao prošle godine a ja proljetos – i ne bi mi ni mrtvome palo na um da prihvatim isti nadimak koji je nosila ta gnjida, taj Tom.

Dok su se vrata saluna smirivala, iz tame predvorja ispalio sam nasumce tri hica. Ne vjerujem da sam ikoga pogodio – nije bilo jaukanja ni vriskanja. Prolomio se samo krik Calamity Jane, svezane debelim konopima za ogradu trijema, začudo metalnu a ne drvenu.

Janina modra košulja od džinsa bila je razdrljena a ispod nje nije bilo potkošulje. Traperice, posuvraćene oko gležnjeva, bile su kao i košulja – a tako i Janine bose noge i pjegavo lice – pune prašine, tako da me sve to neodoljivo podsjećalo na odrezak uvaljan u brašno trenutak prije prženja. Samo duga, plava i glatka Janina kosa ostala je na neki neobjašnjiv način pošteđena od prašine kroz koju smo zarobljenicu vukli pošto

smo je oteli u okršaju s bandom Ljevorukog Toma.

Janin mi je krik bio melem na dušu. Napokon smo se dokopali dragocjena plijena... Ta je spodoba u ženskom liku nanijela više štete mojoj bandi nego šerif, njegov pomoćnik i svi njihovi štititelji, veliki i moćni.

Osluhnuo sam. Iza mene, u velikoj prostoriji saluna, bilo je sve tiho – ako se tišinom može smatrati onaj neprestani žamor prekidan šupljim zvucima bendža i promuklim glasom neke trećerazredne pjevačice.

Mogao sam dakle, krenuti u napad: zaleđe je bilo osigurano. Stavio sam palac i kažiprst u usta i tiho zazviždao. U istom su se trenu tri sjene stvorile iza me iz tmine.

– Joe.

– Al.

– Steve – javili su se svi po redu. Bili su dovoljno inteligentni da shvate kako ne mogu gledati u njih dok motrim neprijatelja. I Janu. A i zbog mraka koji je već sve obavio.

– Možemo li? – upitao sam ispod glasa.

– Okej – odgovorili su u zboru.

Nogom sam otvorio vrata saluna. Gadno sam se zviznuo po palcu desne noge, no to sam prešutio, sretan što nitko nije opazio kako nemam čizama na nogama.

– Veliki Big Jeffe! – začuo sam molećiv glas kroz polutamu. Janin, odmah sam ga prepoznao.

– Što je, što hoćeš, izdajnice!

Već sam pomislio: sve je gotovo, kad je nešto bljesnulo. U posljednji sam trenutak shvatio

da je to suza što joj se skotrljala niz prašnjav obraz.

– Oslobodi me te užadi, Veliki Big Jeffe! Nećeš požaliti – šaptala je Jane. Kladim se da je točno proračunala glasnoću šapata, tako da moja momčad ne čuje. A pogotovu njezini suplemenici, skriveni tko zna gdje po tami, koja je već ozbiljno prekrila cijelu okolicu. Njezini suplemenici, a i šerif i njegov pomoćnik, koji su se – kladio bih se – ukopali negdje u dubokoj travi.

U hipu sam donio odluku. Izvadio sam nož i prerezao užad kojim je Jane bila privezana uz ogradu. Tama mi je priječila da vidim zahvalan pogled u njezinim očima punim suza.

Umjesto toga vidio sam zvijezde. Opalila me nogom u podbradak tako da sam zateturao i zamalo se skotrljao niz škripave stube. Ipak, zadržao sam ravnotežu i vratio joj udarac. Pogodio sam je u stražnjicu, osjetivši trenutak zatim njezin vrel dah za uhom...

– Mali Little... – prošaptala je, na sreću tako diskretno da ni Joe, ni Al, ni Steve nisu ništa čuli. Zauvijek mi je spasila autoritet pred njima i zbog toga sam joj mogao ostati zauvijek zahvalan.

– Huljo ženska! – vratio sam joj šapatom i poljubio je u usta... a onda opet ugledao sve zvijezde. Opet udarac u bradu, ovaj put Tomov. Sjećao sam se njegova udarca, mogao bih ga prepoznati i u mnogo mrkljivoj večeri nego što je bila ova. Instinktivno sam zamahnuo drškom kolta odozgo prema dolje. Nešto je glasno krcnulo – ubrzo sam shvatio da je kolt

ostao bez drške. Prokleo sam nesavjesne trgovce oružjem, grleći Janu. Ona je moju kletvu shvatila kao prijetnju Tomu. Onaj je moj poljubac ipak ostavio dojam.

— Tom me je htio... — šaptala mi je ljubeći me u uho. Stresao sam se, na svu sreću: time sam otresao sa sebe i Ludog Billa, najstrašnijeg Tomovog tjelohranitelja.

Uto je bljesnula šibica. U njezinu sam svjetlu ugledao odsjaj srebrne šestokrake zvijezde šerifova pomoćnika Malog Davea.

— Dolijao si, Veliki Big Jefe, napokon! — prosiktao je. Znao je da nikad ne udaram na zakon i koristio je to kao nena-doknadivu prednost. Bespomoćno sam odbacio kolt i podigao ruke uvis.

Tada je nastupila Jane. Bosom je nogom (ženske uvijek najbolje barataju nogama, kažu) udarila Maloga među noge, tako da se on skotrljao niza stuba trijema urlajući.

Međutim, njegov je urlik bio znak za opći napad Tomovih bitanga. Poput mrava nahrupili su odasvud. Jedan se čak spustio niza stup trijema — mislim da je to bio Tom osobno — a jedan je pokušao opet oteti Janu.

Tada su Joe, Al i Steve zaigrali uloge koje smo bili unaprijed dogovorili. Joe se dohvatio šerifova pomoćnika — šerif, na našu, a i Tomovu sreću, nije te večeri mogao izići na poprište, no o tome poslije — Al je držao na oku ogradu trijema, Steve se pobrinuo za Janu, a Toma Ljevorukog prepustili su meni. To je, naime, bio moj uvjet da te večeri udemo u okršaj koji će, u to

se kladim, ući u povijest usporo s obračunom kod OK Corrala, iako su i Wyatt Earp i Doc Holiday i svi ostali bili već odavna mrtvi.

Pištolji su zagrmjeli, prvi se na zemlji našao pištolj šerifova pomoćnika. Jane se bacila na nj (na pomoćnika, ne na pištolj), Al je dvojicu nasrtnika prebacio preko ograde u prašinu.

Uto su zasjala plavičasta svjetla, najprije poput tinjalica, a onda sve blještavije. Prvo što sam uočio bila je Jane, pod trijemom, u ulozi bolničarke Crvenog križa u odnosu na ozbiljno povrijeđena šerifova pomoćnika.

A onda sam ugledao njega. Toma!

Približavao mi se kroz prašinu ceste ispred saluna, ruku savijenih u laktovima, prstiju na dohvatu držaka revolvera u koricama što su mu visile sa široka pojasa.

Ljevoruki je Tom hodao polako i odmjereno, koraci su mu se mogli mjeriti otkucajima metronoma što ga je Tupavi Freddy imao na klaviru u salunu.

Pošao sam prema njemu držeći ruke u sličnom položaju kao i on. U sličnom, kažem, jer sam hotimice lijevu ruku držao bliže drški revolvera nego desnu. Uostalom, desna mi neće mnogo koristiti, ne samo što sam lijevak, nego je zdesna ona pucaljka koja je već ostala bez drške.

Jane je tiho psovala, šerifov pomoćnik jaukao, a Al, Steve, Joe i trojica Tomovih bandita gledali su s podjednakim strahopoštovanjem svoje vode kako se spremaju na odlučan obračun, na obračun koji će napo-

KVIZ

ALBUM RAZONODE • 112 STRANICA • 20 DINARA

LJETO

79

KOLOR-SKANDINAVKE
NA TEMU MIS-

KRIZALJE • RIBUN •
ANAGRAM • PIRIS •
SAM • KIR •
NA LJETNI TEMU

TRI MILJUNA DINARA
NAGRADE!

POTRAŽITE NA KIOSCIMA

kon donijeti pravorijek o tome tko je gazda u gradiću.

A svi su podsvjesno znali da je meta okršaja Jane, da se sve to čini za njezinu naklonost, da će pobjednik večerašnjeg konačnog obračuna sutra na večer – i narednih večeri – izlaziti s Janom, da će s njom plesati, da će...

Svjestan svega toga, hladnokrvno sam koračao u susret Ljedorukome. Svaka pjegica na Janinu licu davala mi je poticaj za nov korak prema strahovitoj opasnosti koja me čekala u Tomovoj ljevici. A suzica na Janinu licu – kad sam je se sjetio – napokon mi je dala hrabrost da se mašim revolvera. Ljevicom, dakako.

Tom je to učinio u istom trenutku. Bili smo udaljeni jedan od drugoga jedva deset stopa. A onda...

Onda je večernji muk prekinula gromoglasna tutnjava »Bijelog dugmeta«. Sva četvora vrata »Saluna«, jedinog kina u mjestu, istodobno su se otvorila, prašnjava ulica ispred doma kulture u kojem je kino bljesnula je u sjaju upaljenih svjetiljaka na trijemu kina.

Niza stube pohrlili su gledaoci nakon predstave filma »Ucijenjen na vreću dolara«. Prvi kojega sam prepoznao u toj masi ljudi bio je mjesni brico, u privatnom životu Tomov tata.

– Mangupe jedan, deset je sati, a ti se još smucaš po ulici! – zagrmio je bricin glas. Ne bih te večeri bio u Tomovoj koži...

Velika slika Ucijenjenoga, ovješana o metalnu ogradu drvena trijema, dobro je poslužila

Jani i šerifovu pomoćniku da se sakriju dok prođe glavna gužva. Ja, moja tri tjelohranitelja i članovi Tomove bande – osim Billa, koji je kao i obično u odlučnim trenucima nekamo nestao – bili smo prepušteni sudbinama koje nas očekuju.

Sutradan smo se svi okupili, i moja i Tomova banda, i šerif (koji je napokon dobio izlaz) i njegov pomoćnik. Nedostajao je samo Tom.

Ustanovili smo da smo sinoć pretrpjeli ozbiljne gubitke. Najgore je prošao Tom: tata ga je prebio kao vola u kupusu i zabranio mu da se druži sa mnom. Ja sam prošao samo s nekoliko pljuski. Al, Steve i Bill ne smiju izlaziti poslije osam na večer. Ja, Tom, Bill i Jane ne smijemo više gledati vesterne poput »Ucijenjenoga na vreću dolara«. Sve do jeseni, do početka nove školske godine.

Razumije se, svi smo zavidjeli Groznome Nicku i Purpurnoj Fluffy, oni su na moru s roditeljima i izbjegli su i veliki okršaj i sve velike posljedice.

A svi su zavidjeli Jani i meni.

– Jefto (to sam ja, Veliki Big Jeff), blago tebi, ti i Jane ne smijete gledati samo vesterne – gotovo uglas jadikovali su Aleksa (Al), Tomica (Tom), Bilijan (Bill) i Štef.

I zbilja, to smo poslijepodne ja i Jane proveli u kinu. Gledali smo »Mazurku u krevetu«.

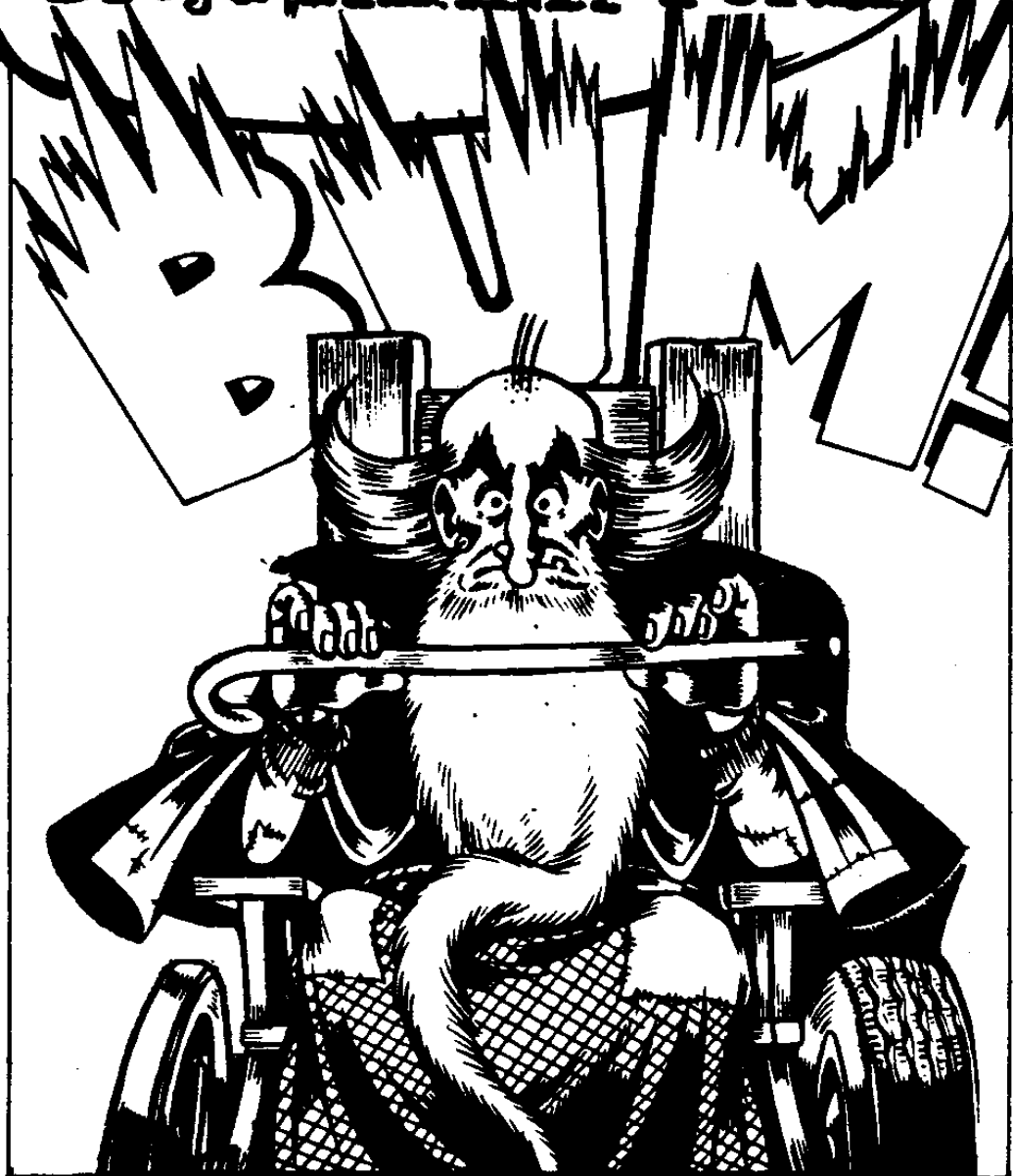
Tom je bjesnio od ljubomore. Žalio sam ga, no što mu ja mogu kad je tek šestokolac. A Jane i ja ćemo ujesen u osmi razred.

– KRAJ –

Moja grupa

TNT

pojavljuje se u svakom
broju „ALANA FORDA“

Najbolji razlog da se pretplatite na **IZBOR**

IZBOR

jednom mjesečno donosi
najbolje sadržaje iz cjelokupne
svjetske štampe.

Štivo koje će vas zadovoljiti.

160 strana

1 broj 20 dinara

12 brojeva 200 dinara u pretplati.

Poklonite jednom nešto sami sebi.

NARUDŽBENICA

Neopozivo naručujem »IZBOR«

Godišnja pretplata 200 dinara

Ime i prezime _____

Zanimanje _____

Točna adresa _____

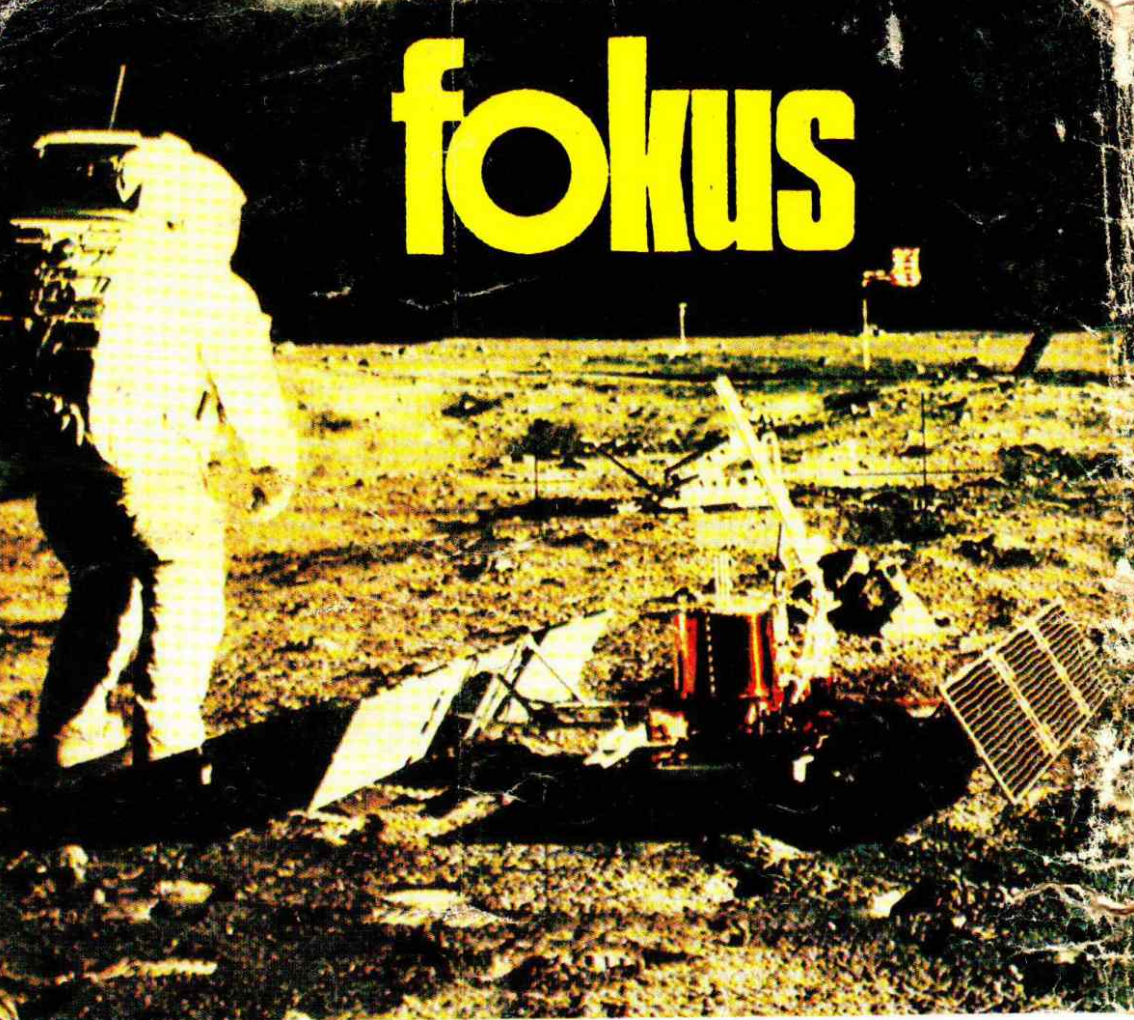
Mjesto i datum

Vlastoručni potpis

U PRIPREMI:

Ernest Haycox:
NOČNI JAHAČ

fokus

A black and white photograph of an astronaut in a full spacesuit standing on the lunar surface. The astronaut is on the left side of the frame, facing away from the camera. In the center and to the right, there is a lunar lander with its solar panels partially deployed. The ground is covered in lunar dust and rocks, and the background shows the dark, cratered surface of the moon under a bright sky.

- ▣ Čovjek na Mjesecu
- ▣ Komandosi na Jadranu
- ▣ Zaboravljeni Teslin izum
- ▣ Naši momci u tenkovima

OVOG LJETA NIKAMO BEZ **fokus-a**